

Олександра Бурбело

*Перемога
під Синіми
Водами*

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ

Спеціальною відзнакою «Козацька Балачка» рекомендує»

Олександра БУРБЕЛО

За поему

«ЛІТЕРЕМОТА ПІД СИПІМИ ВОДАМИ»

Іван Ільченко

I. Ilychenko

Толова літературного конкурсу «Козацька Балачка»

Костянтин Олійник

K. Olinyk

Козак Левушківського куреня Войська Запорозького Низового

ОЛЕКСАНДРА БУРБЕЛО

***Перемога
під Синіми
Водами***

***Вінниця
2015***

УДК 821.161.2-31

ББК 84.4УКР6-4

Б – 91

Бурбело Олександра

Б – 91 Перемога під Синіми Водами

Книгу відкриває нагороджена в 2013 році в Києві на III Міжнародному конкурсі Мамаєвої Слободи найвищою тогорічною премією «Козацька балачка рекомендує» поема Олександри Бурбело про замовчуваний досі переможний бій у Дикому Полі за звільнення від монгольського іга «Перемога під Синіми Водами», а також подані вже відомі читачеві з публікацій в альманасі «Вінтаж» сонети улюбленого автора. Бринить талановите слово Олександри, мов обірвана струна, в незавершених її прозових творах, які також увійшли до цієї книги.

ISBN _____

Переднє слово

Сині Води – стародавня назва річки, нині Синюхи, яка струмує там, де колись у Дикому Полі відбулась вікопомна переможна битва українських лицарів за звільнення від тяжкого іга кочівників. Цій події присвячена поема Олександри Бурбело «Перемога під Синіми Водами», яка в 2013 році в Києві на III Міжнародному конкурсі «Козацька балачка» названа серед тих, які посіли найвище місце і нагороджені особливою відзнакою «Козацька балачка рекомендує».

До книги «Перемога під Синіми Водами» увійшли також сонети Олександри Бурбело, раніше опубліковані в альманасі «Вінтаж» №1 за 2013р., та твори, які на жаль, лишилися незавершеними – фантастичний історичний роман «Тутанхамон – фараон XVIII династії», фантастична повість «Орбіта Місяця» про подорож на далеку планету, детектив «Секрет Постаті», родзинкою якого є оповідь про дитячу дружбу і взаємодопомогу.

Ця книга, як промінь зоряної душі відомої юної письменниці, яку, кажуть, при народженні поцілував Господь Бог, несе до читачів вічні цінності України – любов та повагу до людей, силу доброти, взаєморозуміння, єдності, дружби, патріотизму!

Відгук на книгу О. Бурбело

Авторці книги «Перемога під Синіми Водами», Олександрі Сергіївні Бурбело, не судилося дожити до її видання. Однойменна поема одержала відзнаку «Козацька балачка рекомендує» на III Міжнародному літературному конкурсі Мамаєвої Слободи у Києві 2013р., деякі твори оприлюднені в літературно-художньому альманасі «Вінтаж», №1 за 2013р. (сонети), є, на жаль, і незавершені твори – зразки талановитої, незвичайної, сказати б, прози Олександри.

Патріотична за своїм змістом, книга дуже на часі. Для прикладу, в однойменній поемі, відзнаку за яку авторка тримала в руках уже в київській лікарні, куди передали виготовлену з кераміки нагороду, відкриваються історично достовірні факти звільнення українських теренів, зокрема, Поділля, від монгольського іга на століття раніше, не під час Куликовської битви і не російськими військами, а внаслідок перемоги збірних оружних загонів, переважно українських, під Синіми Водами ще в середньовіччі, шість століть тому, в 1362 році.

Філософська лірика сонетів схиляє читача до вдумливого сприйняття життєвих реалій, відкриває в кожному вірші благородство людської душі, красу природи улюбленого Поділля, має екологічне звучання (зокрема, сонети «Бережімо ліси», «Пелюстки для ромашки», «Весняні рушники»).

Олександра поетизує Поділля. Вірш, що завершує поетичний цикл, так і називається – «Вдома, на Поділлі»:

Я у себе вдома, на Поділлі!
Це квітучі трудові краї,
Стрічка Бугу у вербовім гіллі,
Подoliaни – земляки мої.

Незавершені твори – історико-фантастичний роман «Тутанхамон – фараон XVIII династії», детективна повість «Секрет Постаті» та фантастична – «Орбіта Місяця» – виховують у читача почуття дружби, прагнення до здійснення подвигу в ім'я життя на рідній планеті, в ім'я України. Безумовно, їх цінність ще й у тому, що вони серед колізій захоплюючих сюжетів пропагують красу і силу української мови. Це, вочевидь, непересічні за значенням барвисті грані незавершених, на жаль, творів. У них увиразнені можливості українського слова у розмаїтих синтаксичних структурах, що, безперечно, є належним внеском у розвиток української мови.

Книга Олександри Бурбело «Перемога під Синіми Водами» рекомендована і виходять коштом обласного бюджету.

До речі, нещодавно Олександр Бурбело посмертно прийняли у члени Національної спілки письменників України, її ім'я увійде до історії літератури Вінниччини навічно!

***Вадим Вітковський,
головний редактор журналу
«Вінницький край»,
член НСПУ з 2012 року.***

*Пам'яті юного таланту,
вінницькій поетесі та письменниці
Олександрі Бурбело, життя якої
обірвалося в розквіті творчості*

Як жаль, що тебе немає,
Вже осінь сліди замітає.
Ти десь там, у інших світах,
Літаєш, як білий птах.

Можливо, ти зіронька ясна,
Яка навіки не згасне.
Чи то ти срібляста сніжинка,
Чи, може, на квітці росинка.

Ти – поруч і так далеко,
Заплакав у хмарах лелека.
Здається – твій голос лине:
Привіт, рідна Україно!

Ти дуже її любила,
Для неї жила і творила.
Рядки дарувала співочі
У сині безсонні ночі.

Так рано ввірвались вервечки,
Спинилось гаряче сердечко,
Уквітчана терном дорога.
Пішла ти служити Богу.

Книжки, наче золота злитки,
Без тебе вони, як сирітки.
Я їх, як дітей, пригортаю
І знову читаю й читаю.

Яка не дитяча в них суть!
Від смутку в очах каламуть,
Що смерть мрії всі обірвала,
Тебе в світі цьому не стало.

Живі лиш легенди, балади,
Моя українська Лада,
Їх з вуст вже нікому не стерти,
Хто слід свій лишив – той безсмертний.

Тамара Артем'єва
Вересень 2014р.

ПЕРЕМОГА ПІД СИНІМИ ВОДАМИ**Поема****Пролог****Свідчення очевидця**

Сюди прийшла аж через шість століть
І п'ятдесят ще неповторних років!
В Синюсі й досі небо лебедить,
Де бій горів, ось там, за кілька кроків

Середньовіччя ніби наяву
В цих квітах, у цих вербах над водою.
Я забрела в берегову траву,
В стежок мереживо, поросле лободою.

А сокіл у пустелях часових
Розкинув крила тінню над землею.
Я знаю, я була тут серед них,
Поміж сподвижників вважалася своєю.

Вкривала коси шапка залюбки,
І до лиця були військові лати.
Отож, не розпізнали вояки
Тоді в мені з Торговиці дівчати.

Під прапор Ольгерда¹ ішли мужі,
І силою, і думою багаті.
Лакузи ханів же, немов вужі,
Шукали зброю ревно в кожній хаті.

¹Ольгерд – литовський князь.

Боялися повстання, про яке
Почули десь лакузи недаремно.
Ординський гад огидне і слизьке
Кільце стискав між людом тут недремно.

А хани, наче яструби, тоді
Клювали наші і міста, і села.
Ні краю, ні кінця отій біді!
Така була, бач, доля невесела

У кожного, хто жив у ті роки
На теренах сучасної України.
Хоч проминули вже віки й віки,
Для серця незабутні ті руїни,

В яких лежала матінка-земля,
Полита кров'ю і сльозами люду.
Народу мого рідного сім'я
Страждала, і цього нам не забути!

Бо в генах наших пам'яті зерно,
Як код патріотично-віковичний.
І нам усім тепер не все одно,
Яким був бій отой непересічний,

Кінці якого кинули у воду.
А де шукать в Синюсі-річці броду?

Розділ І Під Торговицею

У вирій відлітали журавлі,
Коли це діялось у нашім краї.
На клаптику осінньої землі,
Сховавши крила строю десь у гаї,

А також серед пагорбів та скель,
Які донині вже зрівнялись часом,
Подалі ж і від торжицьких осель,
Та, скориставшись особливим шансом,

Коли правитель Криму, той Мамай,
Якого шанували бідні люди,
На Волгу кинув військо – з краю в край,
Відрізавши Орді путі усюди,

Князь Ольгерд вивів армію свою,
Розташувавши, наче вигин лука.
Сховавши фланг, як сказано, в гаю,
Де все струмки, боліт глуха розпука,

А другий, як і мовилося вже,
Серед підгір'я, в дикому камінні.
Він військом, наче зігнутих ножем,
Урізався в міжріччі в степ осінній.

Один бік – переправа на Дніпрі,
А другий – то Південний Буг леліє.
Фортеця Торжище чужинська на горі,
Обабіч Сині Води – річка-мрія.

Осінній степ довкола леbedить –
Священний край у нашій Україні.
Спинилася середньовіччя мить
В чужинцями сплюндрованій руїні.

Щонайзначніший бій – серед боїв
Далекого тепер середньовіччя!
Не відшукати поміж трав слідів
Кінноти чи ярів, розбитих пліттю...

Ішло тоді з народження Христа
Століття чотирнадцяте. Уроком
Шістдесят другий рік став неспроста
І Золотій Орді постав зарок

Грабунків на цих теренах святих,
Политих щедро не водою – кров'ю.
З тих пір ординських коней тупіт стих,
Розквітли мальви миром і любов'ю.

І хоча часом торжища рабів
Ординці ще шукали в Дикім полі,
Та як потік Синюхи не змілів,
Так не було і їм уже тут волі.

Уся Європа віддихом легким
Зітхнула, коли стався подвиг бою!
І нині всі пишаємося тим,
Що рабству шлях закрили ми собою!

Любили волю наші земляки,
Ще скіфи поклонялися свободі.
Отож, з легкої нашої руки
Урвалося чинить розбій заброді!

Огидне іго спало із плечей,
І розігнувся рівний стан народу!
Наче полуда спала із очей:
Моя земля, мій любий край, свобода!

Подаленіла Золота Орда,
В якій Мамай щомиті сіяв смуту.
Усобиці – то справа непроста.
Пила Орда із рук його отруту.

Бій Синьоводський показав тоді,
Що годі вже безчинствувать Орді!

Розділ II

Коваль і султан

У мене подруга в той час була
Орися, коваля Максима любка.
Коли його схопили край села,
До нього прилетіла, як голубка.

Ординці все:
– Ясир! Де наш ясир?
Ти вчора щось кував же аж до ранку!
Ще й дівчина – із Синьоводдя вир!
А заберіть звідсіль його коханку!

Змахнув ножем, та дівчина жива,
Лише коса вужем у різнотрав'ї.
Коваль Максим той, буйна голова,
Такий, що не потерпить же безслав'я,

Схопив до рук ворожий ятаган,
Поклав усіх, хто кинувся до бою.
Сів на коня, скривавлений від ран.
Орисю, серця скарб, узяв з собою.

Шукали яничари у степах,
За голови ще й обіцяли плату.
Розмила ковила слід, що прочах.
В Торговиці спалили кузню й хату.

Ще, кажуть, птах кричав у мочарах
Так, ніби подругу даремно кликав.
У збруї кінь, коли зійшла зоря,
Тікав, злякавшись звірового рику.

Та бачили: вовчисько-одинак
Двох хлопців ніс щодуху у діброву.
Ще й сам султан, що звався Кутлубах,
За ним погнався на коні до рову,

Що відділяв захоплені поля,
А далі вже й махнув на те рукою!
– Мамай! – лише промимрив, оддаля
Скавав береговою осокою.

І гомоніли, привид коваля
Тепер являється на Синіх Водах,
Де за шумками острівець-маля,
Якого можна ще й дістатись бродом.

А поряд з ним і привид юнака
Чи, може, привид дівчини-красуні.
Стискає меч її міцна рука,
Як зорі, сяють очі діви юні.

Повірив люд, що охоронять їх
Ці двоє від ординського розбою.
– Візьміть і нас за воїнів своїх! –
Гукали, ведучи до водопою

Худобу, коли вечір на порі
І виринали в небі перші зорі,
А Торговиця на стрімкій горі
Була похмура у біді та горі.

Під нею в норах ниділи раби.
Хто помирав, ховали над рікою.
У підземеллях ще й свої скарби
Султан збирав. Тремтячою рукою –

Від перснів било сяйво золоте –
Він рахував оті нечисті статки.
Думки усі його були про те,
Щоб обібрати люд цей до остатку,

Щоб землю з попелом змішати навік,
Щоб залишить пустелю за собою,
Де ні степів широких, синіх рік,
Ані небес ясних над головою!

Щоб стільки в нього золота було,
Аби повік скрізь панувало зло!

Розділ III Новоприбулі

Осінні краєвиди степові!
Вони такі й донині в Україні.
Як ваблять погляд барви ці нові,
Яскраві, пишні, хоч навкруг руїна!

Там шибениці поставали в ряд!
Круки клюють убитих серед поля!
А то ординці в'яжуть всіх підряд,
Женуть у безвість, у тяжку неволю!

Конали бідні люди на колах,
А ворони їм випивали очі.
Жорстокий голод правив по хатах,
Та страх бродив і вдень, і серед ночі.

Таким було те іго двісті літ!
І далі, далі відлік часу плинув.
Слов'янам тьмарився вже білий світ,
Терпіль знущання їм не стало сили.

До Ольгерда пішли в його полки
Славетні українці-вояки!

Тремкий туман, осіння сива мла
Вкривали синю воду круторийів.
Тут річка серед каменів ревла
Так, що, здається, чув славетний Київ,

Відкіль полки на конях прибули,
Та піший люд, кіннотники з Поділля,
З Чернігова – нав'ючені воли
Із провіантом, тобто – хлібом-сіллю.

Князь Ольгерд, що й Полісся, Білорусь
Зібрав ще взимку у велике військо,
Усе з прибулих помагав комусь –
Здорожилися, прибули ж не зблизька.

Тим часом із туману, бачать, вовк,
І ніби хлопців двох несе на спині.
Вдивляються, аж гомін війська змовк.
– Мара... Що не привидиться людині!

Підходять троє. З них один – Мамай.
Підвівся Ольгерд і його питає:
– Вже тут! А військо?.. Волга?..
– Відгадай!

Я тут і там! – Мамай відповідає.

Довкола сміх! Оце-то жартівник!
А князь вже подорожніх приручає:
Один із них коваль, а другий ... зник?
Та ні! Схилився ось над іван-чаєм.

Цікавлять його трави степові.
Чи, може, знахар? Ольгерд придивився:
– Як дівчина?.. Коваль мерщій: – Ні! Ні!
І князеві низенько поклонився.

Орися (то ж таки вона була!)
Собою заступа тоді Максима:
– Від всякої неправди стільки зла! –
І глянула правдивими очима:

– Я дівчина, ти добре угадав!
На травах, справді, знаюсь непогано.
У мене тут чимало буде справ,
Бо лікувать найтяжчі вмію рани.

І знову тиша. Тут-таки Мамай
Заграв на струнах кобзи-нерозлуки.
І мовив князь:
– Нехай уже, нехай,
Бо в українок, справді, вмілі руки!

Отой Мамай був дивовижний хан,
До того ж, ще й славетний характерник,
Правителя в Криму тоді мав сан,
І не один колишній бранець-смертник

Молився Богу за його добро,
Що повернув додому горопаху.
Був, кажуть, вічним. Літ і літ сплигло,
А він за правду поставав без страху!

Тож запитав у Ольгерда тоді,
Як військо в полі розташує нині?
– Так, як Данило Галицький в біді:
Півколом по узгір'ях і долині.

– Чом підійшли впритул до чорторию?
– Підступить ворог, то зламає шию!

Розділ IV **Бій під Синіми Водами.** *Коваль і сокіл*

Три дні, три ночі плавилися мечі
В горнилі бою, що палав криваво.
Ось і коваль, а в нього на плечі
Величний сокіл, наче символ слави

Тих, хто за землю рідну воював!
Крик соколинний! «Золота» тікає,
Ховається у рогозу, за став,
Зникає в темних тінях поза гаєм!

Був сокіл ще з пташати в коваля,
Бо у гнізді лишився сиротою.
Максим же прихистив тоді маля
І на руці носив його з собою.

Так виріс сокіл, справжній, вірний друг,
Оберігав Максима він недремно.
Коли той зник, все облітав довкруг,
Знайшов війська. Літав же недаремно.

Максима відшукав уже в бою –
Відчув богатиря відвагу й силу,
Коваль підніс до нього длань свою,
Пернатий сів на неї, склавши крила.

Тепер вони вже разом у боях,
І сокіл став розвідником крилатим.
Йому підвладний найкоротший шлях,
Лише всього не вміє розказати.

Домовились, і птаху під крило
Донесення очільники вкладали,
Ще й жартували:

– Наших прибуло!

Тепер ординцям вже не здасться мало!

В Орісі серед гаю лазарет.
Тут сивий старець об'явився вчора.
Говорить, як співа – таки поет,
І видно, що спізнав багато горя.

До того ж, добрий дівці помічник,
Бо знахарем він виявився в скруті.
Віддавна помагати людям звик,
Робив напар на чебрецеві, руті.

Тим часом, клекіт бою не вгавав.
До гаю рвався сокіл, бо ж ординці...
– Орісенько! – спинився між отав
Коваль:
– Ну, враже, жди ж мого гостинця!

Та й кинувся за ворогом услід,
За ним же інші, вірні побратими.
Осінній день, здається, аж поблід,
Блакитне небо прихилив над ними.

У гаю

Тим часом ті недобитки орди,
Що, і тікаючи, тремтіли злісно,
Забігли в гай рясний, якраз туди,
Де їх Оріся не чекала, звісно.

– Ясир! – почула дівчина в кущах
І кинулась пораних ховати.
Куди й подівся в неї перший страх!
Ходила ж коло зболених, як мати!

– Її наказую схопить живу! –
В ординців віднайшовся і начальник.
Сховалися, як змії, у траву,
А гай барвистий зашумів печально.

Сповзлися в коло, виринули враз,
Лиш ятагани блискають на згубу...
– Рубать підряд, крім дівчини! – наказ.
Та люті всі, аж вишкірили зуби.

Але завмерла піднята рука.
Там, де Оріся розставляла ліки,
З'явилася прозора тінь тремка...
То сивий дід, що літ йому без ліку!

Враз огорнув усе в гаю туман,
Упав, як ніч, на голови забродам.
Підняв їх. А оце вам ятаган!
Поніс у хмари аж над Сині Води!

Посипались, як груші із мішка,
Де води у камінні вирували.
І понесла побитих вже ріка.
Ото ясир! Було ж усе замало.

До гаю добігає вже коваль,
Край лазарету віття відхиляє.
На серці в нього туга, біль і жаль,
Як синьоводдя у степах безкрає.

Спинився між платанів богатир:
– Орісю! Доленько моя кохана!
А дівчина, неначе синій вир,
До нього, мов берізка тонкостана!

І зустріч, і прощання вже за мить.
Бій не чекає, бій палахкотить!

Стратегія славетного бою

Забула, видно, Золота орда,
Як князь Данило Галицький, бувало,
Гонив, немов шкідливого кота,
Куремсу-хана, і осине жало

Йому тоді він висмикнув таки,
Вберігши Україну від розбою.
Півколом лаштував свої полки,
Маневрував, міняв їх в ході бою.

Така ж стратегія і тут була!
Орди кіннота, навчена до бою,
Ввірвалася, неначе темна мла,
І стріли градом вкрили степ собою.

Немов залізним сіючи дощем,
Летіла, як зав'язані їй очі!
А супротивник відхилив плече:
– Лети у безвість, люта потороче!

І полетіла, наче ураган!
Але ж кому тут голову відтяти?
Нема кому завдять найтяжчих ран...
Де ж воїнство вороже, де солдати?

У шалі лету проминули їх...
Тепер назад! Ординець вже дошпетив!
Потрапив поміж строїв не своїх,
А далі з флангів люто арбалети

Фланкують. Гине вража «золота»!
Як кажуть, взята бою висота!

На Волзі став Мамай – нема підмоги,
Замкнулися в степу оцім дороги!

Пророцтво

Вже третій день ішов пекельний бій!
І бачив сокіл, що літав під хмари,
Як рвався війська темного сувій
І розлітались по степу примари.

Та часом бій, як пекло, закипав!
Орися тамувала свіжі рани,
А знахар вже з мечем посеред лав,
Де братнє військо рушило кайдани

Монгольської неволі на віки!
Схитнулася орди лиха орава.
Схилився віщий старець:

— Вояки!

— Я гину, та не згине бою слава!

Віднині і навік уже не та,
Яку ми знали, Золота Орда!

Епілог

Отак і сталось. Далі в плині літ
Не жирували вже в степу ординці.
Спав з України віковичний гніт,
Ярмо зірвали славні українці

У братній армії військовиків!
Європу прихистили за собою!
Плин Синіх Вод і досі не змілів,
Усе лихе забравши за собою.

Легенду про Орісю й коваля
І досі пам'ятають в Україні.
І нині сокіл в небесах кружля
Над річкою, де води сині-сині

У межиріччі Бугу і Дніпра,
Неначе очі неньки України!
І стільки в них любові та тепла
До української славетної родини!

АВТОРСЬКІ ФОТОГРАФІЇ

О море! Українські небеса
В тобі у русі, в безконечній зміні!
«Море душі»

Автор у лісі

Заходжу я у черемшевий ліс.
«Бережімо ліси»

Поет Жорник В. М.
Господар, сивочолий і величний...
«Парнас»

Вигойдують черешні білий цвіт.
«Пелюстки для ромашки»

І все, мов зачароване, довкола...
«Ключі від щастя»

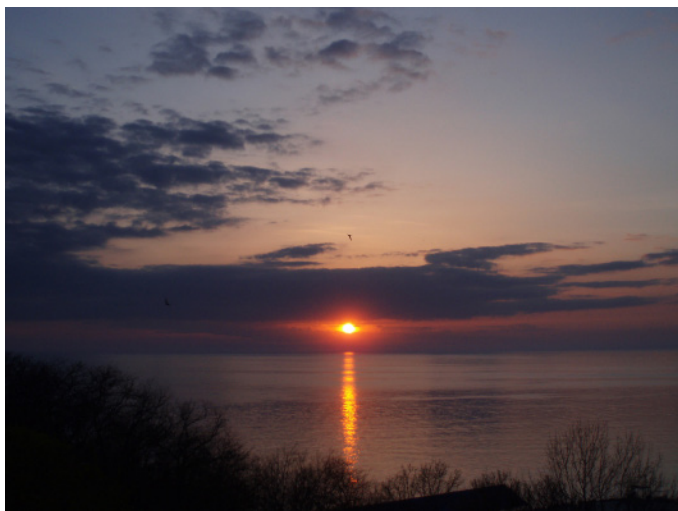

Автор біля сакури

На горизонт злетілись з неба хмари.
З них виросли гірських висот примари.
«У країні фантазії»

То засріблиться, як сльоза у тузі,
Доріжку кине вдаль на сотні миль.
«Море душі»

Ще й квітнуть квіти, пахощі ллючи.
«Ключі від щастя»

Удень тут сонце перли розсипає,
А море усміхається, безкрає.
«Ключі від щастя»

... земля моя цвіте крилато.
«Вдома, на Поділлі»

Квітуча магонія

Поміж гілок зів'є собі гніздо.
– Ців-ців! Ців-ців! – співає люба пташка
На дереві у білому манто.

«Пелюстки для ромашки»

Дерева, наче велетні-атланти,

.....
Беззахисні і лагідні гіганти!

«Бережімо ліси»

СОНЕТИ

Сонет № 1 Цирк

Одеський цирк – веселощів жага,
Вогні арени на сторожі свята.
Гімнасти, наче лебеді, крилаті,
А група левів вабить і жаха!

Канату лезо – хтось не йти прохав,
Можливо, совенятко пелехате?
А може, зайченя рябе вухате?
Канатоходець іншого бажав:

Знов прірву подолать, пройти цей шлях,
Щоб привітали друзі-побратими.
Ще крок і крок! Здійнявся зал, як птах!

О! Перемога! Інший хтось ітиме
Тонесенькою стежкою комах,
Ховаючи за успіхом незримо.

Сонет № 2
Форзиція

Під березневим небом вже стою,
Тамуючи зимову сутінь серця.
Хмаринонька зі срібного відерця
Цвіт полива в прозорому гаю.

Форзиція у золотім рою,
У дзвоні сонячних високих терцій,
Між трав і сині, наче, справді, в теці –
Коштовне руно в рідному краю!

Весна вселяє нитку малахіту
І вишиває гладдю по канві
Стежок, прокладених назустріч літу.

А почуття, палючі, вогневі,
Що навесні властиві завше світу,
Нам подарують радощі нові!

Сонет № 3
У країні фантазії

Був вечір невимовної краси!
На горизонт злетілись з неба хмари.
З них вирости гірських висот примари.
Подаленіли чайок голоси.

Здається, що у моря не проси,
Здивує серце світлим щедрим даром!
Із золотого берег стане карим,
А море – краплею небесної сльози.

Неначе озеро! Вечірнє сяйво
І присмерк березневої пори.
А долину у мріях відшукаймо!

У воду ми вдивляємось з гори.
А те, що в неземнім пейзажі зайве,
Уже палає вогнищем, горить!

Сонет № 4 Тмутаракань

В Тмутаракані третій день вітри
Летять з-над моря, мов крилаті коні!
Застоялися взимку на припоні,
Діждалися весняної пори!

Сурмлять із піднебесної гори,
Хитаючи платани і тополі,
Шукаючи козацтва, що за волю
Тут билосся. Як вітер майорить!

Тмутаракань – прадавня у віках –
У кучерявих виноградних лозах
Та Лукомор'я пишних квітниках!

А нині це Тамань у чистих росах,
Козацький край у трудових руках –
Квітуча гілочка на сонячній мімозі!

Сонет № 5
Море душі

О море! Українські небеса
В тобі у русі, в безконечній зміні!
Стою на прибережному камінні.
Марина¹ – краю нашого краса!

То мерехтить і міниться яса,
То як отава тиха в безгомінні,
Чи блискотять коштовності нетлінні.
Гірке, немов згорьована сльоза!

Богиня юності, красуня Геба,
Несе нектар на стежечку гірську:
Смакуйте, якщо є така потреба!

Вдивляємося в далину морську,
Як віддзеркалення просторів неба,
І пізнаємо душу в ній людську!

¹Марина – картина, на якій зображено морський пейзаж

Сонет № 6
Тигрове море

Сьогодні море – як смугастий тигр.
Хвоста втопив аж десь за небосхилом,
А голову на березі вклав мило.
Пригрівся і заснув. Та часом:
– Гир-р...

То синя смуга, а під нею вир,
То мов присипана жовтавим пилом,
То зеленню яскравою застигла,
То срібна, наче у степу ковил!

Каміння пережовує у сні
Цей велетенський звір предивовижний
І видається маревом мені.

Настане вечір, сяйво в барвах висне
І перевеслом заплете пісні
У хутро хвиль морських, пухнасто-пишне!

Сонет № 7
Сонет про сонет

Як лицар в обладунку, о, сонет!
Став на сторожі і краси, і правди.
В поезії тобі підвладний завжди
Думок і почуттів високий злет!

А протиріччя – як політ комет,
Дилемою – обидва варіанти,
Як «пекло» й «рай» у вічному творі Данте,
Як ніч і день, як полюси планет!

А висновок – то думки провідник,
У ньому таємнича сутність світу.
Неспокій сумніву розтанув ніби, зник.

Сонет відкрив можливого еліту,
Замрію, до якої ще не звик,
Троянду, що найкраща серед цвіту!

Сонет № 8

Стихія

Притихле море хилитає ніч
І ловить зорі в невагомій сіті,
Живе у темно-сяючому світі
І слухає його вогнисту річ.

Воно в глибинах повне протиріч!
Всі барви, світлом місячним облиті,
Збирає, як вогонь проміння в літі,
Й запалює на водах майво свіч!

Коли ж буває щира в русі хвиль
Оця стихія вічна, усевладна,
Що пролягла на сотні тисяч миль?

То, певна річ, що небу лиш підвладна
В магічній величії своїх зусиль.
Вона могутня й разом безпорадна.

Сонет № 9
Мета

Коли здійнявся раптово ураган
І вихор полетів до виднокола,
Піднявся гул стривожений довкола,
Бо ж стільки завдано болючих ран!

Мов діамант, роса укрила лан,
У срібних відблисках ясніє поле
І сльози радості ковта. Тополя
Вирівнює гнучкий високий стан.

Радіють миру стомлені світи,
Купаються у розкошах любові.
Здається, досягли таки мети!

А я її шукаю в мудрім слові,
У протиріччях прагну віднайти,
У післягроззі, в росяній обнові!

Сонет № 10
Мова барвінкова

Усе неначе в сяйві золотім –
Така розкішна українська мова!
І що не слово – мовленню обнова.
В її розмай під вишнями ходім!

Любисток, м'ята, шавлія у нім,
Ще й ружа розрослась весною знову!
Тож суржик відсіваймо, як полову,
А зерно ваговите бережім!

Як м'яко вимовляються слова!
Яка бринить мелодія в розмові!
Всьому у ріднім домі голова!

В тобі реальність і дива казкові,
І древній зміст, і загадка нова,
Блакить небес і квіти барвінкові!

Сонет № 11
Довіра

Квітневі хмари вже на схилі дня,
І їхні відображення у морі,
Як перламутри палево-прозорі,
Мов збруя вітровійного коня.

Дива весняні день охороня
І розстеляє далі неозорі.
А світ увесь схиляється в покорі,
В смарагдове вбираючись вбрання.

Вже й серце б'ється щастю в унісон,
Хоч трохи недовірливо й понині:
Невже, і справді, це не просто сон?

Бо треба чогось більшого людині,
Щоби в одній із кліматичних зон
Упевнитись: все зміниться віднині!

Сонет № 12
Ключі від щастя

Ці ліхтарі нічні, морський прибій
І повня в діамантовій короні,
І зорі, що у неї в охороні:
Не спить за горизонтом буревій!

Здіймає вітер хвилю, сам не свій.
Тож прокидайтесь, хто думками сонні!
Вдивляйтеся в красу на оболоні
У пелюстковім мареві завій.

Палають квіти, пахощі ллючи.
Увечері царює матіола,
Та енотера сяє уночі.

І все, мов зачароване, довкола...
А де ж від щастя золоті ключі?
Підкаже серце: ген, за видноколом!

Сонет № 13
Печаль і радість

Весни такої досі не було,
Як ця, що розцвіла у білих вишнях.
Сліпучо-сяюча, весела, пишна,
Мене взяла до себе на крило!

І ми полинули понад село,
Залишивши внизу усе колишнє.
Посеред квітів світло і затишно.
Зимове все за водами сплигло!

Ряхтів вогнями срібними ввесь світ
І його перші теплі заметілі,
Які віщують щедрю зав'язь, плід.

Зачервоніють ягоди дозрілі.
Це таємниця вічних сонмів літ:
Печаль і радість – пелюстки змарнілі.

*Присвячується
Жорнику Віктору Михайловичу*

Сонет № 14
Парнас

Поета дім. Край стін полиці книг.
Ясні безсонні вікна в світ далекий.
І чи мороз, чи дощ, чи літня спека –
Усе творця оберіга від лих.

Картини сина. Підійду до них.
Для батька то і ліки, і аптека.
На них же море, і летить лелека,
І квітне сад, де вітерець притих.

Довкола музи. Спочива Пегас.
Господар, сивочолий і величний,
Запрошує до кабінету нас.

Все просто, дивовижно, поетично!
– Таким буває, вочевидь, Парнас? –
Спитаємо у думці риторично.

Сонет № 15
Бережімо ліси

Заходжу я у черемшевий ліс.
В траві купаються птахи веселі.
Вгорі янтарна стеля, як в оселі.
Розчулення ранкове в росах сліз!

Згадався час засніжених завіс.
Довкола тільки білі акварелі –
Для черемші розпушені постелі.
Спочинок їй зимовий час приніс.

Прокинулась, цілющих повна сил.
Розсипала по травах діаманти.
Злетів хмаринками цвітіння пил!

Дерева, наче велетні-атланти,
Сягнули сині піднебесних крил –
Беззахисні і лагідні гіганти!

Сонет № 16
Пелюстки для ромашки

Вигойдують черешні білий цвіт
Під теплими травневими вітрами.
Духмяніться квітучими дарами
Весни наш український дивосвіт!

У росах сад, неначе самоцвіт,
Ряхтить, переливається вогнями.
Пернаті радо вчать веселі гами,
Бо дома – закінчився переліт.

Поміж гілок зів'є собі гніздо.
– Ців-ців! Ців-ців! – співає люба пташка
На дереві, що в білому манто.

Сховається за зеленню комахка
У камуфляжі кольору бордо.
А квіт весни збере собі ромашка!

Сонет № 17
Подільські рушники

Весна у нас – щасливий світлий сон,
І сонечку, і дощику відкритий.
Про це умієм серцем говорити,
Забрівши в трав розвихрений планктон.

Бере всі почуття у свій полон,
Вселяє віру у натхненні жити,
В любові, як дитина несповита,
І подвиги звершити, мов Ясон.

Гірлянди густо вквітчаних гілок
І почуття квітучі та веселі!
А берег річки – камінь і пісок...

Але і тут не ті уже пастелі!
І блиск, і сяйво, де не ступиш крок,
Немов подільські рушники в оселі!

Сонет № 18
Зимова казка

Гаї зимові в інеї тремкому,
Здається, сплять спокійним, тихим сном.
І топче стежку між пушинок гном
Опріч берізок, за дуби, додому.

Історію, нікому не відому,
Про затишну хатиночку з вікном,
Вечерею за крихітним столом
Пригадує, долаючи утому.

Серед зимових лагідних казок
Життєписи смарагдових ялинок
Під місяцем і розсипом зірок.

Фантазія замріяних сріблинок
На строях хвойних – наче бус разок,
Як візерунок з безлічі сніжинок!

Сонет № 19

Первоцвіти

Здається, що довкруг іще зима.
Усе кориться непорушній владі.
Ліси, узгір'я на сніги багаті.
Кінця морозам, віхолам нема.

Та цей полон холодний не дарма
Для проліска не стане на заваді.
Підсніжники дрібненькі, та завзяті.
Ніщо їх не злякає, не злама!

А перший цвіт осяє наші душі,
Розбудить світлі, щирі почуття,
Що не скорилися зимовій стужі!

І ми побачимо новий овид життя.
Постанемо за правду, небайдужі,
Щоб не спізнати гіркого каяття.

Сонет № 20
Мадонни української землі

Ця яблунька нагадує матусю.
Бач, яблучка тримає на гілках.
Зірветься вітер, і охопить страх,
Що він усіх її дітей обтрусить.

А мама нахилия голівку русу
До мене, ще малої, на руках.
Сад спогадів у золотих казках,
Де я ще тільки-но ходити вчуся.

Мадонни української землі,
Матусі наші, лагідні й щирі!
То берегині в місті і селі.

Вони навчають жить в любові, в мирі.
У погляді і радощі, й жалі.
О, прихисток сердець в життєвім вирі!

Сонет № 21
Квіти-дзвоники

Минає ніч, і знову сяє день.
За синню невидимки сяйва зорі
Сховалися, як рибоньки, у морі
Білявих хмар і сонячних пісень.

А квіти-дзвоники: «Дзелень-дзелень!»
Прислухайся, почувеш їх у хорі.
Вони дзвенять, їх голоси прозорі!
Сховались за зарослий мохом пені.

Старезний. А вони, малі і юні,
Красі і щастю служать повсякчас,
Блакитні і рожеві, тонкострунні!

Вітри несуть отой мотив до нас.
Озвалися берізоньки-красуні,
Ще й дуб могутній приєднав свій бас!

ВДОМА, НА ПОДІЛЛІ

Я у себе вдома, на Поділлі!
Навесні ось мріями цвіту,
Задивляюсь на хмаринки білі,
На корону сонця золоту,
Бо у себе вдома, на Поділлі!

Навесні я мріями цвіту,
Бо й земля моя цвіте крилато.
Відкриваю істину просту:
Батьківщиною ми всі багаті!
Навесні я мріями цвіту!

Задивляюсь на хмаринки білі,
Швидкоплинні, як думок політ,
А у серці – мовні заметілі
І пісень подільських срібноцвіт.
Задивляюсь на хмаринки білі.

На корону сонця золоту
Короваї схожі в Україні!
Тут мій дім, де вчуся і росту,
Мріями у майбуття полину,
Аж під квітку сонця золоту!

Я у себе вдома, на Поділлі!
То квітучі трудові краї,
Стрічка Бугу у вербовім гіллі,
Подільяни земляки мої,
Я у себе вдома, на Поділлі!

ТУТАНХАМОН – ФАРАОН VIII ДИНАСТІЇ

Пролог

Вечірній полум'яний диск сонця торкнувся лінії горизонту. Його промені вже не засліплювали, але гріли, здавалося, з тією самою силою і завзяттям.

У напівтемному приміщенні бібліотеки під блимаючим світлом єдиного більш-менш справного бра за широким коричневим столом сидів Мохаммед аль Саїд.

Так він уже сидів дванадцятую годину поспіль. Він не пам'ятав, коли останнього разу спав чи хоча б відпочивав. Можливо, два дні тому, можливо – три, а можливо, й тиждень...

Коли його набряклі очі починали сіпатися і заплющуватися, він випивав чергову чашку кави і деякий час міг знову працювати.

За годину Мохаммед уже не бачив нічого, окрім олівця, якого тримав у руці, листка паперу і старої пошарпаної книги. На палітурці значилось: «Легенди та міфи Єгипту».

Ще через годину його розбудила бібліотекар і повідомила, що бібліотека за п'ять хвилин зачиняється. Єгиптянин неухважно кивнув і спробував відсунути книгу, але олівець випав з неслухняних пальців і гучно ляснув об підлогу, розкришивши по паркету чорні крихітки графіту.

Ледь доплентавшись до дивана, Мохаммед завалився спати, і ніхто – ні бібліотекарка, ні сторож – не могли його добудитися. Він уже знайшов усе, що хотів. Лишалось головне. Але нехай воно відбудеться

завтра...

А все почалося з того, що якогось чудового дня Мохаммед аль Саїд натрапив на один дуже цікавий переказ. У ньому йшлося про те, що багатий та щедрий фараон на ім'я Ехнатон нагородив ефіопським золотом «за особливі заслуги свого слугу і дав йому на збереження частину чарівного кам'яного скарабея, а слуга переніс кошовність на кілька років назад, заховавши у корінні величезного старезного сикомора», бо знав, що минуле – то надійна схованка.

Мохаммед не звернув би на цю історію великої уваги, якби через декілька днів не помітив у антикварній крамниці частину скарабея, виточеного з каменю і, як дві краплі води, схожого на чарівну річ слуги з недавно прочитаного переказу. Мохаммед, не вагаючись, купив частину прикраси, оскільки й коштувала вона порівняно недорого, а могла відкрити чудові, проте тоді ще такі примарні перспективи.

Понишпоривши в Інтернеті, Мохаммед довідався, що такий фараон і справді жив ще до нашої ери і що тим слугою був Мерисетан Туарин.

Майже повіривши в казку, Мохаммед аль Саїд вирішив завтра ж випробувати кошовність. У переказі було сказано: «... перенестися в часі з допомогою частини чарівного каменя можна, лише знаючи точну дату прибуття в минуле...»

Роки життя Мерисетана, слуги Ехнатона, Мохаммед знав. Лишалось придумати план. А план найкраще придумувався в бібліотеці, біля древньоєгипетських переказів. У них, до речі, знайшлося чимало нової, цікавої для Мохаммеда, інформації про життя в Древньому Єгипті.

I Мрія здійснилась

Сонце шкварило немилосердно. Асфальт парував. Біля вікна розжареного автобуса ліниво коливалося гаряче повітря, через що всі пейзажі здавалися розмитими.

Роксолана, простіше – Роксі, або ж Лана, сиділа в автобусі і роздивлялася краєвиди. А вони тут були доволі скупі: за всю поїздку дівчинка нарахувала лише вісім рослин, окрім кактусів. Здебільшого це були низенькі напівсухі кущики, що де-не-де прозирали серед оранжевого розпеченого піску пустелі.

Дівчинка аж до цього моменту не вірила, що вона сюди потрапить. Так довго про це мріяла, так довго до цього прагнула! І ось це здійснилось! Вона їде по – хвилююче звучить це слово – Є-г-и-п-т-у!..

Справа в тому, що її батьки були археологами і їх запросили на розкопки біля Каїру. А Роксолану подіти було нікуди, та й вона напоропилася їхати і навіть вже збрала наплічник. Після декількох душевних промов батьки розм'якли і почали складати доньчині речі.

Так вона й опинилася в цьому автобусі.

Надвечір прибули в готель. Кімната в ньому була просторою і розкішною.

Роксі швидко зайняла свій диван і невдовзі заснула. Місяць круглим оком заглядав у вікно, і його сяйво падало на ще нерозібрані валізи експедиції, пакунки і декілька великих коробок з лопатками та іншими інструментами археологів.

Повня ще бовваніла на небі, незважаючи на сонце, що вже доволі високо підбилося, коли Роксолана і члени

експедиції, поснідавши, виносили речі з номера і сідали в автобус, який прямував до Каїру.

Коли автобус рушив, дівчинка відчула якесь незбагненне тремтіння – невже вона побачить минуле, доторкнеться до речей, які тримали в руках стародавні люди, стародавні єгиптяни?! Речі... ні, це вже не речі – це вже реліквії! Якщо пощастить, вона спуститься у давню гробницю і вдихне того повітря, яким дихали ще стародавні єгиптяни, торкнеться стін, що пам'ятають руки і рухи тих людей – жителів древнього Єгипту!

Так Лана думала дорогою. А за вікном змінювалися картинки одноманітного ландшафту: кактуси, засохлі кущі і пісок, ну, ще подекуди пальми – і автобус все ближче і ближче під'їжджав до Каїру, везучи Роксі назустріч пригодам, яких та навіть уявити не в змозі, пригодам, які навчать її чому корисному, пригодам, що подарують їй нового, трохи незвичайного друга.

Щоправда, спочатку...

II Ранок фараона

Тутанхатон (ім'я його зміниться на Тутанхамон після релігійної реформи на честь бога Амона, і з таким іменем фараон увійде в історію) розплющив очі, глибоко вдихнув і... посміхнувся. Він був фараоном. Фараоном XVIII династії! Він був одружений з однією з дочок Ехнатона та Нефертіті – Анхесенамон. Оскільки Тутанхамон, возведений на трон у десятирічному віці, правити ще не міг, його посаду

тимчасово займав Ейї, колишній візир Ехнатона, але невдовзі він відступить від своїх обов'язків.

Вчора Тутанхатонові виповнилося шістнадцять. Святкували гучно, як і годиться у фараонів. Голова гула, може, від вина, а може, від того, що надто пізно ліг спати.

Тихесеньке і водночас вимогливе «няв» привернуло увагу Тутанхатона. Він повернув голову – у кімнату увійшла Бастет, кішка, якій було дозволено гуляти скрізь у палаці і поза ним. Пухнасту назвали так на честь богині-кішки Бастет, яка, за віруванням єгиптян, знищувала мишей і зберігала врожай.

Кішка пройшла до середини кімнати і вистрибнула на стілець, який стояв там саме для неї.

Тутанхатон підвівся і визирнув у вікно, обіпершись обома руками об підвіконник. Під вікном кучерявився величезний сад з фініковими пальмами та інжировими деревами. Цвітуть-буяють квіти. Трохи поодаль навколо тичок в'ється виноград.

Посеред саду викопано ставок, у якому плавають гуси й качки. Коло ставка трудяться слуги. Вони зачерпують воду з водойми і поливають рослини.

Фараон вернувся до Бастет, взяв її на руки і вийшов у сад. Бродити поміж дерев, вдихати чарівливі пахощі квітів, годувати з руки качок в озері чомусь було для нього найвищою насолодою.

Бастет втікла від нього ще на півдорозі до саду.

Пройшовши тоненькою стежкою поміж фінікових пальм до ставка, Тутанхатон опустився на коліна, зачерпнув долонями воду і вмив лице. Відвів руки від обличчя – його обдуло ще прохолодним зранку вітерцем.

Фараон посміхнувся знову. У нього стало традицією

ось так, кожного ранку, вмиватися в цьому ставку. Качки до частого гостя вже звикли і підпливали поділитися своїми качиними новинами, зовсім не боячись його. Ось і зараз навколо Тутанхатона зібрався невеличкий гуртик цих птахів. Деякі перевальцем виходили на берег і вмощувалися біля хлопця, інші просто підпливали, залишаючись на воді. Всі голосно крикали, розповідаючи свої історії. А Тутанхатон гладив їх по голівках, відчуваючи м'який пух під пальцями.

Юнак подивився на сонце, що сходило, – йому потрібно було повертатися до своїх фараонових обов'язків. Вони не чекатимуть!

Тутанхатон зітхнув і важко підвівся із землі – качки розчаровано закрикали.

III Розкопки

– Доню, вставай!

Щойно почувши ніжний голос матері, Лана прокинулась, але очей не розплющила – їй хотілося ще хоч трохи поширяти на легеньких крилах мрій. Невже вона сьогодні бачитиме розкопки? Справжні археологічні розкопки? З таємницею, ризиком і незрозумілим трепетом перед щойно відкопаною річчю? Так це ж чудово! Як довго вона на це чекала!

* * *

– А куди ми поїдемо сьогодні? – поспіхом набиваючи рот вишневими кексиками і запиваючи їх чаєм, запитала Роксолана.

– На розкопки гробниці одного маловідомого в наш час фараона, який, мабуть, був близьким родичем Тутанхамона, фараона вісімнадцятої династії, – відповіла Ганна (так звали матір Роксолани), нарізаючи хліб для канапок. – Можливо, це був його старший брат Семнекхар. Якщо, звичайно, Семнекхар взагалі був братом Тутанхатона!

– Можливо, Тутанхамона? – виправила Роксі.

– Тутанхатон – це справжнє ім'я фараона. Ім'я Тутанхамон же з'явилося після того, як правитель повернув Єгипту бога Амона, замінивши ним Атона, – пояснила мати. – «Тутанхамон» означає «живий образ Амона».

– А що означає «Тутанхатон»? – зацікавилася дочка.

– Дуже просто – «живий образ Атона». До речі, увів у релігію Атона батько Тутанхамона Аменхотеп IV, який, започаткувавши атонізм, назвав себе Ехнатоном, тобто «угодним Атону».

* * *

Піскова пилюга над пустелею висіла в повітрі напівпрозорим килимом. Вітру майже не було, і тому спека відчувалася особливо гостро.

Роксолана зійшла трьома низенькими східцями у фургончик, і блаженна прохолода охопила її з усіх боків – кондиціонер працював уже четверту годину поспіль. Лана відкрила чергову пляшку мінералки і відпила кілька ковтків.

– Роксі, іди сюди, ми дещо знайшли! – почула дівчинка голос батька.

Вона вийшла з фургончика і помітила усміхнених батька, матір та ще декількох людей з їхньої експедиції.

Батько ніс на підносі маленький кам'яний предмет, якусь коштовність. На ньому щось було написано ієрогліфами.

– Можна? – вона простягнула долоню – невже настав момент, коли вона доторкнеться до речі... речі!...

Це була частина зробленого із синього каменя скарабея – жука, який у Єгипті вважається священним.

– Бери, але обережно, – застеріг батько. – Він може виявитися крихким.

Звершилось! Вона тримає в руках предмет, який колись трима... Що це?! Раптом голова закрутилась, в очах потемніло, ноги підкосились, і Роксолана впала на пісок. Що було далі?

Піраміди, але не такі, як зараз, а новіші, облицьовані білою, блискучою на сонці плиткою. Чоловіки, засмаглі, в білих лляних схенті до колін. Жінки в білих легких сукнях до п'ят. Ось група рабів тягне величезні блоки до пірамід. У повітрі бринить напруга і воля, воля когось вищого від них, когось могутнішого.

– Доню, доню, як ти?

Роксолана відкрила очі – над нею стурбовано схилилися мама, тато і вся експедиція. Навіть обличчя завжди веселого узбека Улугбека Карімова здавалося зараз заклопотаним.

– Що зі мною? – Лана спробувала звестися, торкнулася рукою вологої пов'язки на лобі.

– Ти зомліла – мабуть, сонячний удар, – припустила мама. – Але... дивно...

* * *

Наступні кілька днів її на розкопки не брали, мабуть, боялися, що отримає ще один сонячний удар. З нею в готельному номері залишався хтось з експедиції. Коли це була Діана Роуз (англійка), за професією модельєр-стиліст, а у вільний час художник, вони з Роксі вишивали бісером або малювали.

Якщо з дівчинкою залишався Андреа (прізвища його вона не знала, всі завжди називали його по імені), вони довго гуляли, і Андреа (йому було років двадцять п'ять) розповідав про свої колишні експедиції (попри свій відносно юний вік, він побував уже в трьох експедиціях).

Але Роксолана найбільше любила, коли з нею залишався Улугбек Карімов. Його веселий характер, розповіді, пересипані кумедними анекдотами і смішними історіями, дуже imponували Роксі.

Однак, як не цікаво було залишатися з Діаною, як не захоплює з Андреа, як не весело з Улугбеком, Лана вибрала б бути присутньою на розкопках. Хоча від того часу, коли викопали частину скарабея, експедиція більше нічого особливого не знайшла.

Спостерігати, як археологи працюють лопатками та щіточками, було для дівчинки заворожливо, так само, як дивитися на багаття чи воду, що спадає каскадами.

IV

Потаємна схованка

Коли споночило і місяць яскравою таріллю викотився на темне нічне небо, чорна постать вийшла зі своєї кімнати-схованки в передпокій. Вона нечутно

прокралася до дверей і визирнула. Потім повернулася до передпокою, щільно причинивши двері. З великою обережністю пробралася до правого від дверей кутка і опустила на коліно.

Тихенько заскреготів, відсуваючись по кам'яній підлозі, стіл. Тонкі, доглянуті руки відгорнули край килимка і підняли невеличку фаянсову плитку, одну з таких, якими була викладена підлога.

Засунувши руку в невелику схованку, що відкрилася в підлозі, Анхесенамон, а це була вона, вийняла частину кам'яного скарабея, точнісінько такого, іншу частину якого відкопали археологи кілька днів тому, три тисячі років поспіль.

Дівчина кілька секунд його роздивлялась і перечитувала ієрогліфи на ньому. Потім безнадійно зітхнула і поклала коштовність назад, у її маленьку, проте надійну, схованку; можливо, до вбивства залишалося кілька тижнів, а можливо, – днів!

Впав на підлогу край килимка, заскреготів по кам'яній долівці, стаючи на місце, стіл. Анхесенамон підвелася і ледь чутно, босоніж вийшла з передпокою в коридор.

Потім попрямувала в сад. Вона бродила поміж фінікових пальм, інжирових та маслинових дерев. Місяць сьогодні світив яскраво і відкидав чіткі, синьо-фіолетові тіні на тихе плесо ставка, на якому під берегом дрімали, засунувши голову під крило, гуси та качки.

Анхесенамон присіла біля ставка і опустила руки в прохолодну нічну воду. Одна качка розплющила око і поспішливо відпливла подалі. Єгиптянка усміхнулась, але відразу щось згадала, і посмішка миттю зчезла. Вона затулила обличчя руками і раптом здригнулась від

чийогось теплого доторку – поруч з нею на траву сів Тутанхатон.

– Тобі теж не спиться цієї ночі? – запитав фараон.

Що вона могла сказати?

– Так, чомусь не спиться.

Анхесенамон заглянула в бездонні очі чоловіка і помітила в них якийсь дивний, світлий вогник. Втім, вона завжди його помічала.

Різке «няв!» розітнуло тремку темряву – на коліна Тутанхатона стрибнула Бастет.

– Няв!

V

Ехнатон – фараон XVIII династії

Сьогодні у Лани завбачався чудовий день – її знову взяли на розкопки.

Зранку, години до одинадцятої, вона ходила поміж археологами, іноді обмінюючись з ними кількома словами.

А коли припекло сонце по-справжньому, зайшла у фургончик і грала в шахи з Надірою, племінницею Улугбека Карімова. Надіра мала довгі густі чорні коси і темні трохи розкосі очі.

– А що ти знаєш про Ехнатона? – раптом запитала Надіра.

– Небагато, – похитала головою Роксі.

– Хочеш, я тобі щось розповім?

Роксолана кивнула.

– Нині намагаються розкопати гробницю Семнекхара, а, за деякими відомостями, Ехнатон був його батьком. Якщо вірити настінним написам, в

Аменхотепа IV, який, як відомо, назвав себе Ехнатомом, ставши провідником релігії атонізму, було дві жінки – Нефертіті та Кіа. Від Нефертіті у Ехнатона було сім дочок: Мерітатон, Макетатон, Анхесенпаситон, яка пізніше одержала ім'я Ахнесенамон і стала дружиною фараона, Нефернеферуатон, Нефернеферура, Сетепенра та Мерітатон-ташеріт, а від Кії у Ехнатона було два сини – Тутанхатон і Семнекхар.

– Ці імена звучать, як музика! – саянула поглядом Роксолана і поцікавилася, водночас слідкуючи за подіями, що розгорталися на шаховій дошці: – А хто були батьки в Ехнатона?

– Аменхотеп IV – син Аменхотепа III і цариці Тії. Він вступив на престол після передчасної смерті старшого брата Тутмоса і деякий час правив разом з батьком. До сьомого року свого правління Ехнатонове повне ім'я було Аменхотеп IV Уаенра Неферхеперура, він десятий фараон XVIII династії, а також видатний політичний діяч і знаменитий релігійний реформатор, – Надіра переставила коня з небезпечної зони, Роксі нахмурилася. – Ехнатон був добрим правителем і без нагальної потреби ніколи не воював, а всі проблеми силкувався вирішити мирним шляхом. Жителі Давнього Єгипту і по цей час дякували б йому, якби не один його наказ.

– Який же? – запитала Лана.

– Коли батько Аменхотепа IV помер, юний фараон віддав наказ, за яким єгиптяни повинні поклонятися Атону як єдиному богові.

– Так, – кивнула Роксі, висуваючи на лінію фронту «офіцера».

– До цього єгиптяни теж поклонялися Атону, але як

сонячному диску і тільки. Фактично Атон з'явився для того, щоб запобігти схожості Атона-Ра і Ра-Хорахті. Ехнатон вчив своїх послідовників радіти яскравим барвам сходу і заходу сонця, бо вірив сам і вчив вірити інших, що в цей час можна зрозуміти «неземну красу Атона». На честь цього бога Ехнатоном було зведено кілька чудових храмів і навіть побудовано прекрасне квітуче місто з найвишуканішими архітектурними спорудами – Ахетатон. Збудувавши його, фараон переніс туди столицю Єгипту. Але, коли він помер, Тутанхамон повернув столицю в Фіви. Після чого Ахетатон занепав, і його розібрали на цеглу для нових споруд. Та потім – не пам'ятаю, за чиїм наказом, – місто відбудували, і зараз воно носить назву Тель-ель-Амарна.

Надіра вказала на шахову дошку, підказуючи, що зараз ходити настала черга подрузі.

– Але, разом з тим, юний фараон не особливо переслідував служителів культу Амона-Ра. Та до пори до часу так було. Коли померла Тія, його мати, руки у Ехнатона розв'язались остаточно і він видав наказ «стерти всі згадки імені Амона скрізь, де вони трапляються». Незважаючи на те, що довіреним особам фараона довелося мати справу з тисячами надписів, збереглося лише декілька, де ім'я єгипетського бога залишилося. Царські слуги знищували імена, вирізьблені на стінах храмів, проникали в гробниці, не гребували навіть статуетками, фігурками і кухонним начинням – горщиками, полумисками і вазами. А своє ім'я, імена вельмож і чиновників, до складу яких входило ім'я «Амон», фараон змінив.

Надіра посміхнулась, вказавши очима на шахову дошку.

– Шах і мат! – потягнулась і вирівняла спину.

VI

Кам'яний скарабей

Тутанхатон розплющив очі: ледь благословлялося на світ. Кілька хвилин полежав, рахуючи намальовані на стіні квіти лотоса. Декілька разів їх перерахувавши, ковзнув поглядом по барвистій стіні вбік темного силуету вікна.

– Бастет, – тихо покликав Тутанхатон.

– Мр-р! – озвалась кішка.

– Іди сюди.

Єгиптянин сів на ліжку, простягнувши руку до тваринки, яка вже лащилася біля ноги. Тутанхатон взяв її на руки і почухав за вушком. Засмаглі пальці гладили тваринку по голові, спині, але коли торкнулися шиї, хлопець вражено скрикнув:

– Що це в тебе, Бастет?!

Розвів коротку шерсть і побачив шкіряний мотузочок, дбайливо зав'язаний, а на ньому... кам'яний скарабей з надписами.

– «О, допоможи, славний Атоне, нам, рабам твоїм», – швидко прочитав. – Але чому не...

Тутанхатон не зміг домовити, бо гострий кігтик кішки пройшовся по руці, залишивши червоний слід. Це змусило фараона випустити коштовність.

Темна тінь майнула у вікно.

– Куди ти? – здивувався він. – Там... – кішка зникла за вікном, – високо!

Фараон підійшов до вікна, але, виглянувши,

побачив лише сонних слуг, що вже починали поратися в саду.

Ніжно-рожеве вранішнє сонце швидко підбивалося вгору, на очах жовтіючи. Тутанхатон кілька хвилин дивився на це заворожливе дійство, поки його увагу не відволік тихенький стук у двері.

– Дозвольте увійти? – в дверях стояла, схиливши голову, служниця.

– Заходь, – запросив фараон.

– Дозвольте Вас одягти, о найвеличніший, о найпрекрасніший, о найрозумніший із правителів Кемету.

Тутанхатон кивнув, даючи згоду. Він знав, що подібні лестощі говорилися свого часу всім фараонам, і не тільки його династії. І, мабуть, ще не один раз повторяться для інших, але йому чомусь було приємно таке чути.

* * *

Відбулося! Після необхідної церемонії Тутанхатон досягнув усю повноту влади в країні!

– Поздоровляю! – в кімнату увійшла Анхесенамон, підійшла до чоловіка і поцілувала.

– Спасибі, – фараон жартома поклонився, – тебе теж поздоровляю, ти тепер дружина повноправного фараона! – і усміхнувся.

– Повноправного! – повторила Анхесенамон урочисто і ще раз поцілувала чоловіка.

VII

Зустріч з Бастет

– Як тобі вдалося? – не могла змиритися з програною шаховою «війною» Роксі.

– Дуже просто, я тебе зацікавила і відволікла розповіддю про Ехнатона, а сама пильно слідкувала за подіями, що розгорталися на шаховій дошці. І чим довше я слідкувала, тим більше події розгорталися на мою користь, – пояснила Надіра.

– Але ж ти не могла лише завдяки цьому одержати перемогу, – не поступалась Лана.

– Але ж я її отримала, – не згоджувалася Надіра. – Твоя мама іде, – погляд дівчини ковзнув по вікну.

– Дівчата! – у фургончик увірвалася Ганна. – Нам вдалося! – просто, як дитина, закричала вона.

– Що? – запитала, не зрозумівши, Роксолана.

– Ми розкопали, – скрикнула Ганна, – гробницю Семнекхара!

– Семнекхара... – повторили, мов заворожені, подруги.

* * *

Через десять хвилин Роксі з ліхтариком у лівій руці і фотокамерою у правій стояла перед входом у склеп.

Чудові розписи, гарні малюнки на стінах, багаті прикраси, з різноманітними візерунками меблі – стільці, столики, ліжка... Глиняний посуд і фаянсові амулети лежали на ветхій дерев'яній скрині.

Лана помітила в лівому кутку заглиблення – вузький отвір, за яким була, мабуть, інша кімната. Вона хвилюк повагалася і прослизнула в нього. Друга кімната була напрочуд маленька. Як і попередня,

викладена каменем. На стінах, стелі і самій підлозі малюнків не було. А посеред кімнати стояв невеличкий саркофаг у формі... кота!.. А ще заглиблення в стіні із статуеткою кішки. Посвітила, кішка була ніби... жива!.. Підійшла ближче...

– Няв! – різкий глухий звук.

– Звідки ти тут? Тут же було... за-замуровано?! – голос у Роксі миттю сів і охрип, а вона почала, не зрозуміло чому, затинатися.

– Няв! – у напівтемряві блиснули яскраво-смарагдові очиці. – Няв!

Лана спробувала пересилити страх і підійшла до тварини, торкнулася пальцями короткого, проте м'якого хутра.

На шиї кішки щось намацала. Щось округле, кам'яне і холодне. Незважаючи на те, що це округле і кам'яне було низької температури, дівчинку прошила гаряча, прямо-таки нестерпно палюча хвиля енергії і... і... і ще чогось...

Роксолана почула голос матері, батька, Улугбека, Діани, Андреа, які її кликали, але не зрозуміла ні слова...

Вона тепер знала іншу мову і могла говорити іншою мовою... Зовсім іншою.

VIII Змова проти...

– Чи не здається Вам, о найсвітліший Ейї, що Ви надто далеко зайшли у своїх задумах?

– Ні, не здається, – відповів доволі різкий голос. – Я переконаний, що він уже надто зажився на троні. Але сьогодні це закінчиться!

– Відразу сьогодні?! – злякано прошелестів голос, який щойно запитував – він належав візирові Мейє.

– Чи ви мені не допоможете? – почулися нотки роздратування у голосі Ейї.

– Я?! – напевно, ще більше злякався Мейє.

– Тоді ви підете слідом за цим пихатим хлопчиськом!

– Ви мені погрожуєте? – змінився голос візира.

– Поки що я не погрожую, а попереджаю, – трохи стих голос співбесідника.

Почулися кроки, і хтось щільніше зачинив двері. Кроки, і знову приглушений голос Мейє:

– То що ви пропонуєте?

* * *

Кулею вилетів із зали Ейї і швидким кроком пройшов по широкому коридору. Хряснули, закриваючись за ним, двері.

За хвилину із зали вийшов візир і крокував коридором в протилежному напрямку.

ІХ

Знайомство з...

Кімната дружини фараона і кімната самого фараона зазвичай з'єднувалися між собою просторим холлом, в який і вийшла з покоїв чоловіка Анхесенамон. Але вона не попрямувала до своєї спочивальні, а присіла в кутку. Відсунула стіл, відгорнула килимок, підняла одну з розписних фаянсових плиток. Відкрилась невеличка ніша-схованка, на неглибокому дні якої зберігався дорогоцінний скарабей, не просто

прикраса, а...

Тремтячими руками дівчина взяла чарівну річ до рук, нетривалий час дивилася на нього, а потім неголосно скрикнула і радісно притиснула магічну коштовність до серця, прошепотівши лише одне слово:

– Бастет!..

– О, ви тут! – раптово почувся за спиною Анхесенамон голос Ейї, який тепер звучав улесливо. – Що прекрасна дружина бога робить у такій негодній для неї позі, схилившись до землі?

– Я загубила каблучку! – непомітним рухом дівчина скинула з пальця сяючий перстень.

Візир опустив очі:

– Он же вона, закотилася за ніжку столика.

– Ось, – ледь паленіючи і, щоб не показати цього, опускаючи голову, сказала дружина фараона зраділим голосом. – А тепер, завдяки вам, її так швидко відшукала.

Повернувши золоту річ на палець, Анхесенамон підвелася.

– Так чого ви хотіли, що так рано завітали в мої палати? – по-діловому запитала вона.

– Чи готові ви, о найпрекрасніша квітко Кемету, до того дійства, що відбудеться сьогодні ополудні? – не менш улесливим голосом поцікавився Ейї.

– Звичайно, до полудня ще багато часу, і я думаю, що встигну підготуватися, – трохи роздратовано відповіла Анхесенамон.

Їй уже починав набридати приторний, ледь не цукрово-медовий голос візира. Він їй чомусь здавався несправжнім, якимось... штучним.

Кланяючись і мало не схиляючись чолом до долівки, візир вийшов.

Дружина фараона почала готуватися до «того дійства, що відбудеться сьогодні ополудні».

Раптом увагу дівчини привернув шурхіт у гранатових заростях саду.

– Знову качка якась з озера втекла! – подумала вона, але у вікно все ж виглянула.

У кущах сиділо щось значно більше за качку – людина?

Анхесенамон зацікавилася і вирішила роздивитися ближче. Вона швидко збігла багатьма східцями і скоро вже стояла перед кущами.

Перше, що побачила Роксолана, було дерево, обвішане, ніби гарними іграшками, червоними гранатами. Вона вдихнула сухе, жарке, з ароматом лілій повітря. Раптом почула боязкий голос:

– Хто там?

– Хто там? – повторила Анхесенамон.

– Я... – тремтливим голосом відгукнулася Роксі (не сидіти ж вічно в цих кущах) і виглянула.

Х

Фотокамера та...

Зовсім біла шкіра, русе до пояса волосся, заплетене в тугу, але товсту косу, легенька темно-синя сукня в білий горошок і з білим широким поясом. Єгиптянка здивовано розглядала гостю, аж раптом згадала свій сон, у якому з допомогою четвертої частини скарабея з майбутнього мав прийти лиходій і погрожувати Мерисетану чорною залізною палицею. А її слугу врятує дівчинка з білою шкірою і сірою коробочкою, що вміє швидко робити картини. Теж з

майбутнього.

– Хто ти?

Лана, в свою чергу, з цікавістю розглядала незнайомку. Її погляд перелітав з темних очей на засмаглі руки, з рук на дивну, але багату одіж. Та тут краєм ока вона помітила облицьовану сліпучо-білою плиткою вершину однієї з пірамід, що визирала з-за верхів'їв садових дерев. І все зрозуміла.

– Я Роксолана. Знаю, ім'я незвичне для ваших місць, та все ж... – заговорила Роксі.

Що вона відчувала? Страх? Ні, це не схоже на страх. Радість? Чого ж радіти? Вона не знає, де вона і коли повернеться додому, і чи повернеться взагалі. Благоговіння? Напевно...

– Я, цариця Кемету, Анхесенамон (Анхесенпаситон), вітаю тебе в саду великого правителя Кемету, Тутанхатона Хекаіунушеми Небхепрури!

Анхесенамон було не звично, що, звертаючись до неї, не б'ють поклони і не називають її «божественною квіткою Кемету». Це її вразило, але вона не образилася, а чомусь навпаки...

Через деякий час Лана та єгиптянка сиділи в тіні лапатої смокви, і дівчина з майбутнього розповідала про диво техніки – фотоапарат. Анхесенамон зацікавлено вертіла річ у руках.

– Та що там говорити, – нарешті сказала Лана. – Давай я тебе сфотографую!

– Мене? – засумнівалась, засоромившись, нова знайома. – Навіщо?

– Ну, як навіщо? Ставай! – підбадьорила власниця фотокамери.

За кілька секунд дівчинка видала Анхесенамон

кольоровий знімок.

– Ой, як гарно! – замилювалась єгиптянка.

– Няв! – десь із-за озера вийшла Бастет.

– Це та кішка, що... – миттю згадала Роксолана.

Анхесенамон повернула голову.

– Бастет, – покликкала вона. – Бастет!

Тваринка, почувши своє ім'я, підбігла до хазяйки.

Єгиптянка взяла кішку на руки і почала гладити.

Ніби граючись, глянула на скарабея на шії улюблениці і запитала:

– Що ти казала, ця кішка – що?

– До того, як опинитися тут, я грала з Надірою в шахи, це племінниця Улугбека, я тобі про нього розповідала.

Анхесенамон кивнула.

– Вона мене відволікла і виграла гру, – Роксі промовчала, про що саме вони говорили з Надірою. – Потім прийшла мама і сповістила, що вони щось розкопали. Я ввійшла у склеп...

– А що вони розкопали? – запитала Анхесенамон.

– Щось схоже на частинку прикраси з синього каменя.

– Ходімо в мою кімнату, тут може бути багато зайвих вух, – оглянулася правителька.

Вони підвелись і попрямували до палацу.

ХІ

Заповітна скринька

– Я... Я не знаю, що відбувається, – розповідала Анхесенамон, коли вони з Роксоланою сиділи в її покоях (єгиптянка – на ліжку, а Лана поруч – на дерев'яному

стілці з ніжками у вигляді лап лева). – Мене не полишає відчуття тривоги, у той час, коли, на перший погляд, у палаці все спокійно, – цариця відволіклася, щоб погладити Бастет. – Ти знаєш, чому Ехнатон зміг повернути на свій бік більшу частину населення, значно більшу, коли так кардинально поміняв віру?

Роксі похитала головою.

– Тому, що в нього була ворожбитна річ! – пояснила Анхесенамон. – Тому, що в нього була ця чарівна коштовність! – вона показала гості кам'яного скарабея на шиї кішки. – Талісман, амулет, оберіг – називай, як хочеш, але ця краса сприяла успіху!

Роксолана подивилася на співрозмовницю з деяким нерозумінням.

– Аменхотепу IV, тобто Ехнатонові, кам'яного скарабея подарувала Тія, мати. Коли вона зайшла за обрій (про фараонів не говорять «помер», вони «заходять за обрій», як сонце), до Ехнатона підійшов її слуга і сказав: «Цариця Тія, хай прийме її душу Осіріс, владика мертвих і бог відроджених, наказала це вам передати». І простягнув маленьку скриньку. Аменхотеп узяв скриньку, замкнувся у своїх покоях і просив нікого до нього не впускати. Так він просидів кілька днів, після чого вийшов і, видавши указ стерти всі згадки імені Амона, на декілька днів зник. Ніхто не знає, де Ехтамон (це ще одне, третє, ім'я Аменхотепа) був у той час. Ніхто його не бачив, попри те, що всі його шукали. Після свого повернення, фараон продовжував правити країною, ніби нічого й не трапилось.

– А звідки ти знаєш, що це саме та коштовність? – запитала Лана.

– У читальні я знайшла старий папіріус із

зображенням і описом кам'яного скарабея. Там було написано, що чарівний кам'яний скарабей Ра, виготовлений Великим Майстром – був у ті часи при дворі знахар такий – на замовлення цариці Тії, може розділятися і складатися знову. Цілий, він має здатність привертати вуха людей до слів свого власника – тому Ехнатон зробив таку велику реформу! У розібраному вигляді кожна частинка може переміщати в часі. Подейкують, що в тій скриньці було ще запрошення... від Тії...

На кілька хвилин запанувала мовчанка. Цариця гладила кішку, Роксолана оглянула кімнату – просторі, проте невеликі покої з високою стелею і пишним, але непомпезним убранством. Мінімум меблів: стіл, два стільці (на одному з них вона зараз сиділа), дерев'яна розмальована різьбленнями та інкрустована дорогоцінним камінням скриня (напевно, для одягу), нешироке ліжко. На підлозі лежав світлий лляний килимок.

– Коли мені було дев'ять років, – продовжила далі Анхесенамон, – я помітила у Бастет на шиї цей шматок прикраси і, побачивши на ній знахарські знаки, зацікавилася та вирішила пошукати в читальні інформацію про кам'яного скарабея. Довгі дні пошуків не давали результатів, аж поки я не знайшла один папірус двадцятирічної давності – звіт про податки за рік з Нижнього Кемету. У нього був вставлений папірус з описом цілого кам'яного скарабея з невеличким листом, у якому було написано, що Аменхотеп IV роз'єднав прикрасу і заховав усі чотири її частини. «Одну носить палацовий мешканець, другу ховає будівля палацу, третю зберігає земля, четверту закриває

вода». «Палацовим мешканцем» виявилася Бастет, – єгиптянка показала скарабея на шиї кішки. – Частину скарабея, яку ховає «будівля палацу», я знайшла. Вона була в передпокої під килимком. А третю, третю знайшов Мерисетан. Це мій слуга і хороший друг. Раніше він був слугою Ехнатона, і той за добру службу нагородив Мерисетана ефіопським золотом. А потім Мерисетан знайшов четверту частину скарабея, показав його мені, і, оскільки в палаці зберігати так багато частин магічної прикраси відразу стало небезпечно, я попросила його забрати на деякий час знахідку до себе, – єгиптянка гладила улюбленицю. – Мені здається, що сам Ехнатон і написав цей папірус після того, як роз'єднав і заховав частинки скарабея. Він хотів, щоб скарабей зберігся до кращих часів і його потім могли знайти.

Але, мабуть, одна з цих частинок потрапила до лиходія, бо... – і Анхесенамон переповіла Роксі свій сон.

XII

А в дві тисячі дванадцятому...

– Де вона?

– Ми обійшли всю доступну на цей час частину поховання – її ніде немає... – розвів руками Андреа.

– А недоступну?! – майже кричав Зорян Святославович.

– А в недоступній вона не може бути, туди навіть миша зараз не пролізе!

Всі члени експедиції сиділи біля автобуса прямо на піску. Вечірнє негаряче сонце оранжевим диском поволі

скочувалося до лінії горизонту. Колір піску темнішав, а вхід до склепу зробився майже чорним і якимось... зловісним. Від нього віяло холодом.

– Нам потрібно повертатися в готель, – нарешті підвівся Амір, водій автобуса.

– А якщо Роксолана знайдеться? – теж підхопилася Ганна Вікторівна. – Я повинна бути тут!

– Це слушна думка, тут хтось повинен залишитися, – підтримав дружину Зорян Святославович.

– Окрім Надіри. Ми не можемо залишити її ночувати серед пустелі, – зауважив Улугбек Карімов. – Надіру потрібно відвезти в готель. Вона все ж таки ще дитина.

* * *

– Навіщо ми її брали з собою! Ми ж розуміли, що це небезпечно! – картала себе мати Роксолани, коли фургончик з Надірою, Улугбеком та Діаною Роуз вирушив вбік готелю. Батьки Лани та Андреа залишилися біля входу в склеп.

Зорян Святославович та Ганна Вікторівна сиділи на солом'яній підстилці біля складного столика, на якому розмістилися пляшка мінеральної води, два ліхтарики і сотовий телефон. Андреа примостився трохи поодаль, прямо на піску, по-турецькому схрестивши ноги.

– Ще й ти вступився! – докоряла Ганна Вікторівна чоловікові. – «Вона вже доросла! Нехай дитина трохи пізнає світ, розвіється!» Пізнала?! Розвіялася?!

– Ну, я ж не знав, що все так обернеться, – виправдовувався вже не першу хвилину батько Лани.

– Куди вона могла запропаститися? – розмірковував уголос Андреа.

– Але ж запропастилася! – не заспокоювалася Ганна.

– Позаду були ми, – продовжував думку молодий археолог. – Виходить, – лише вперед... Але куди? Там ніби була суцільна стіна. Невелика ніша в ній, але ж стіна.

Здалеку долинув знайомий хрипливатий шум мотора, і зблиснуло жовтувате світло фар. Фургончик загальмував, і скригнули дверцята.

– Запрошую в «дім» на найближчу ніч! – почувся голос водія Аміра.

Повечерявши канапками з сиром і чаєм, розбрелися по фургончику. Водій-єгиптянин скоро заснув, розсунувши крісло. Інші лягли на розкладачках. Ніхто, крім Аміра, у фургончику цієї ночі не спав.

XIII

Шерех у кущах

– Ніхто не повинен дізнатися, хто ти насправді! – пояснювала Анхесенамон, дістаючи з широкої скрині білу лляну сукню і подаючи її Лані.

– Це мені? – здивовано запитала Роксі, беручи легку сьйливу тканину до рук.

– Вдягай! Ти будеш моєю служницею. Якщо хтось запитас – тебе звуть Тенніт. Але питати ніхто не повинен, особливо на святі, – єгиптянка діставала з невеличкої скриньки прикраси: барвисте намисто (шворочка з нанизаними на неї скляними кольоровими намистинами) і такий же браслет. – До речі, ти вмієш танцювати? – обернулась до Роксолани.

– Танцювати? – здається, це питання заскочило

зненацька.

— Зрозуміла... — напевно, Анхесенамон трохи розчарувалась, але вже за хвилину продовжила: — Та вже немає часу — святкування сьогодні опівдні.

* * *

Попереду йшли співці. Пишно вбрані й прикрашені квітами, в своїх піснях вони оспівували чарівну красу «Сина Сонця» і його дружини.

Далі були танцівниці. У легких сукенках вони ритмічно рухалися в такт дивної, хоча й приємної для Роксолани музики.

Нарешті, за танцівницями їхала чудово прибрана карета, запряжена трьома кіньми. У ній, напіврозвалившись, сидів фараон з дружиною. Час від часу вони махали руками і посміхались народу, що стояв обабіч дороги і вітав володаря.

За каретою йшли слуги та інша придворна челядь. Серед них була і Роксі. У «древньоєгипетській» сукні з «древніми» квітами лотоса в зачісці, вона зацікавлено роззиралась, не гублячи з ока карету.

Замикала процесію юрба простого народу. По-святковому вбрані, вони безтурботно веселилися, розділяючи радість свого володаря.

Та ось погляд Лани привернув сторонній рух у кущах. Дівчинка на мить зупинилася. Доволі густі зарості акації не давали як слід роздивитися. Роксі вже хотіла було рушити далі, коли кущі знов загоїдалися.

Дівчинка відчула, як долоню, якою вона якось торкнулася кам'яного скарабея, немов охопило вогнем.

Ледь затримавшись, Лана відстала від процесії і тепер стояла метрів за сорок від колони, що повільно віддалялася. У кущах це, напевно, помітили, бо щось

здібностей.

Раптом дівчина помітила в нього на поясі розстебнуту кобуру з якої виглядала рукоять пістолета. Шалена, проте водночас чудова думка майнула в її голівці. Лана згадала, як колись, гуляючи в парку, вони з татом заходили в тир, і хоча вона тоді жодної кульки не прострелила, проте тримати в руках цю зброю навчилася. А більшого й не треба було.

– Я? – невинним голосом запитала вона і відступила крок назад, шукаючи під ногами підходящий камінчик.

Різкий рух – Лана присіла – намічений камінь опинився у руці.

– Що це... ти... робиш? – не зрозумів Мохаммед.

Роксі прицілилась і кинула камінь.

– Ай! – зойкнув незнайомиць і схопився за ліве плече.

За один стрибок дівчинка була вже біля чоловіка, що лежав на землі, і притискала вихопленого пістолета йому до скроні.

– Що ти робиш, мала... гадючко?! Він же заряджений! – обурено, проте вже трохи злякано скрикнув прибулець.

Про всяк випадок дівчинка зсунула пальця з курка – «заряджений»!

– Що ти будеш робити? – вже трохи заспокоївшись, запитав Мохаммед.

А от що вона буде робити далі, Роксолана ще й сама не знала. Хоча те, що незнайомиць був повністю під її владою, вже було чудово. Може, відвести його до палацу? Але цю думку Лана відразу ж відкинула – потрібно було діждатися Анхесенамон, а це могло статися ой як не скоро! Можливо, схвати його в садку?

Там багато рослинності (не те, що колючі кушки акації), а яскравий цвіт гранатів та троянд відволікав би увагу.

– Вставай! – поторсала його за плече і відступила на кілька кроків назад.

Чоловік повільно підвівся з піднятими вгору руками. Аж тут Лана згадала про скляне намисто у себе на шії – прийшов час випробувати його на міцність.

– Руки за спину! – скомандувала вона, знімаючи прикрасу.

Хвилюк подумавши, Роксі стягнула кольорові намистинки.

– Руки за спину! – повторила дівчинка загрозливим голосом. – Добровільно! – і ткнула в спину Мохаммеда дулом пістолета. Аль Саїд злякано виставив руки. Роксолана вправно обплутала зап'ястки, не забуваючи обводити мотузочку довкруг пальців.

– Іди!

І впевненою ходою повела «полоненого» вбік палацу, до саду, на ходу намагаючись згадати, на другому чи третьому повороті потрібно звернути вліво.

Вулиці міста були порожніми – всі жителі зібралися біля храму бога-сонця Ра і вітають свого фараона з початком самостійного правління.

Роксі та чоловік, взятий на «мушку», повернули на другому повороті, і це, на щастя, виявилось правильним, бо вже за кілька хвилин крокували під густим покривом дерев саду.

XV

Пошуки

Коли вранці наступного дня до Зоряна

Святославовича, Ганни Вікторівни, Андреа та Аміра приєдналася інша частина групи археологів, питання про таємниче зникнення Роксолани все ж залишалось відкритим.

– Що будемо робити? – запитально подивилася на присутніх Діана Роуз.

– Спробуємо ще раз все обшукати. По дню... – засмученим, ледь охриплим голосом відповів Андреа.

На мить запала мовчанка.

– Якщо ми її не знайдемо... до вечора, потрібно буде повідомити органи безпеки... – опустила голову Діана; вона підвелася і взяла в руки ліхтарик. – Будемо кожні дві хвилини перегукуватися – ще одне зникнення недопустиме, – і першою рушила вбік входу в склеп.

Кінець першої частини

Секрет Постаті
Повість-детектив

Розділ I
Самі запитання

Одного квітневого вечора шестикласниця Оля сиділа в кріслі і читала книгу. Вона була сама в квартирі. Щоправда, не рахуючи мишки Філлі.

Тут хтось подзвонив у двері. Оля зіскочила зі стільця і кинулась відчиняти. За дверима стояла давня подружка Олі Марійка, блакитноока кучерява чорнявка.

– Привіт! Ти будеш гуляти? – поцікавилася.

– Напевно, ще ні, – зимувала в кожному слові Оля, вона все ще була поглинута книжковими подіями.

– Жаль, ну, тоді бувай, – попрощалася подруга.

Дівчатка добре знали одна одну, і їм було досить навіть не слова, а погляду, щоб порозумітися. А може, то дружба робить такі дива? Зайві усілякі розпитування! Ось Марійка збігає вниз по сходах і розуміюче посміхається: «Зачиталася, вочевидь!»

Оля замкнула двері, та через кілька хвилин знову подзвонили. Дівчинка відчинила і... залякла на порозі. Перед нею стояла височенька Постать у червоному довгому светрі з каптуром, насунутим на обличчя, якщо воно в неї взагалі було!

Постать посунула на Олю. Дівчинка зойкнула і кинулася на кухню. Клітка з Філлою перекинулася, і мишка вибігла з неї.

Постать наближалася. Незнайомець закрив собою вихід, і Оля опинилася в ситуації не з приємних.

Філла скочила на ложку – та підлетіла і щосили

вдарила постать у каптур. Незнайомець верескнув і схопився за голову.

Мишка радісно писнула.

Наступна мить була вирішальною для Олі. Постать наступала! Оля закрила очі, і...

– Ой!

Це зойкнув Незнайомець.

Виявляється, Філла скочила на ополоник, той підлетів і щосили гепнувся на голову Постаті! Незнайомець завив від болю і відскочив убік. Непроханий гість опинився біля вікна. Оглянувся і... скочив у вікно. З другого поверху!

Дівчинка перевела подих, виглянула з вікна, але на клумбі нікого не побачила, хоча м'ята ще хиталася без вітру.

* * *

Наступного дня Оля все розповіла своїм друзям: Марійці, Максимові, тобто Макс, як вони звикли його називати, та братові-близнюку Вові.

– М-м-мта-ак... – вислухавши подругу, мовив Макс, сангвінік за характером.

– Це, напевно, хтось із наших, – кивнула на порожній під час перерви клас Марійка. – Такий жарт!

– Це точно наші, – погодилась Оля.

– Тоді пішли! – вже побіг до виходу Вова.

– Зачекай! – зупинив його завжди розсудливий Макс. – Що, підійдеш до когось і скажеш: «А ти вчора не вривався в нашу квартиру?»

– У-у... – неохоче повернувся Вова.

– Спочатку треба дізнатися, хто це, – погодилась Оля.

– Це міг бути й грабіжник, – зауважила Марійка.

– Я здогадуюсь, що такі люди роблять, – зняв окуляри Макс. – Проникають у квартиру, лякають її жителів, вимагають гроші і драла! – він знову прилаштував на носі окуляри, протерши їх.

– Але чому в мене не вимагав? – кліпнула карими очима світлокоса Оля.

– Може, наша Філла завадила, – припустив брат.

Діти не встигли договорити, бо продзвенів дзвінок.

Увесь урок непосидючий Вова провів на диво тихо, напружено оглядаючи однокласників примруженими щілинками синіх очей з-під солом'яного чубчика. «Та ні, тут на таке ніхто не здатний!» – чи то зрадів, чи засмутився він.

Під час перерви до нього підійшла «команда космонавтів», як їх часом прозивали однокласники. Чому «космонавтів»? Може, тому, що всі вони любили фантазувати, були завзятими книголюбамі і, як говорили про них, літали в думках десь між зірками. А може, через те, що з ними траплялися частенько неймовірні, справді «космічні» історії – то шайку бандитів викрили, то розсекретили можливий підрив кафетерію, то навіть знайшли в школі терориста! Першачки тоді проходу їм не давали – захоплювались! Але «космонавти» не зазналися – їх від усього лихого рятувала дружба. А скоріш за все, їх охрестили так, бо всі четверо відвідували гурток космонавтики в Палаці дітей та юнацтва.

– Чого такий кислий, як цитрина? – поцікавився Макс. – Урок не вивчив?

– Гірше – два! – простогнав Вова. – Клятий футбол! – гупнув спересердя кулаком об підвіконник.

– А які? – співчутливо подивилася на друга Марійка.

– Математику і географію, – все ще стогнав Вова.

– Годі киснути, ми тобі допоможемо! – підбадьорила Оля.

– Візьми, у мене спишеш математику, – простягла Вові свій зошит Марійка.

– А у мене географію, – порпався в портфелі Макс.

Уроки пройшли добре, якщо не брати до уваги «трійку» Олі, – яка теж дивилася футбол.

– Пішли до мене, – запропонувала Марійка.

– Ні, Марійко, я їсти хочу, – запротестував Вова.

– Зберемося після обіду, – вирішили всі і розійшлися по домівках.

* * *

– А я тиждень тому такий фільм дивився! Клас! А-ай!!! – останній звук Вова вимовив, коли спіткнувся і втрапив ногою по портфелю чоловіка, який ішов попереду.

– Ей, обережніше, хлопче, – обернувся той.

– Постараюся, – запевнив Вова.

Оля хмикнула, їй завжди доводилося вирядовувати брата, коли він «у щось влазив», але цього разу...

– Пронесло, – видихнув Вова.

– Що ще у вас там пронесло? – знову обернувся чоловік.

– Нічого... – поквапилася Оля.

– На мою сестру вчора напала Постать... Ой! – це Оля вщипнула брата за руку.

– Яка постать? – зацікавлено обернувся перехожий.

– Е-е-е. Це йому приснилося. Мій брат такий сонливий! – Оля зобразила щось на кшталт посмішки, але та була більше схожа на оскал.

– Тебе хтось просив лізти? – шепнула братові.

– Дивні нині діти, – пробурмотів чоловік.

Дівчинка підштовхнула Вову до переходу, від гріха подалі. Вже вдома вона дала волю словам:

– І хто тебе просив?! Га?

– Й-а...

– Зрозуміло, що ти. Інший на це не здатний! Це ж таємниця!

Оля, як і її тато, вирізнялася ущипливим характером та гострим словом.

Вова ж, навпаки, вдався в маму, більш стриманий. Але останнім часом якийсь... ризикований.

Ось і зараз підійшов занадто близько до сестри, і та намірилась вперіщити нещасного по спині. Хлопець ухилився і вискочив з кімнати.

Тільки зараз він згадав, що до Олі, коли та «не в гуморі», наближатися не слід – це загрожує членоушкодженням!

Правда, дівчинка скоро забула про свій гнів, вийшла з кімнати і, ніяковіючи, підійшла до Вови.

– Я, це... Може...

Хлопець відвернувся від неї і тихенько захихотів – одна й та ж історія!

– Може, скоріше поїмо і підемо до Марійки? – нарешті, запитала Оля, яку вже стомила сварка.

Вова угукнув і скоріше вибіг з кухні, аби не розсміятися при сестрі з неї ж самої.

А вже в коридорі він дав собі волю.

* * *

– У нас проблеми, – зауважила Марійка, коли брат і сестра з'явилися в неї на порозі. – У Макса Жу втекла,

і він пішов її шукати, але вже понад годину його немає!

– Як, Жу?! – захвилювалась Оля.

Жу, а повна кличка Жучка, лабрадор-ротвейлер чорного кольору з білою смужкою, що тягнеться від ший поміж лапами до хвоста і закінчується його гарною китицею. Очі лагідні, карі. Жучка була добра і водночас насторожена до чужих, але до дітей завжди ставилася прихильно і трохи лукаво.

– Втекла, поки її вигулювали, – повідомила хазяйка квартири, – зірвалася з повідка, я сама бачила. Ми втрьох гуляли: я, Жу і Макс. Раптом вона як рвоне! Спочатку ще Макса протягнула кілька метрів за собою. Йому добряче перепало – подряпався та заробив кілька синців. Потім підхопився і помчав за Жучкою. Я кілька хвилин пробігла за ним, але з кишені випав плеєр, довелося вернутись по нього. Коли переконалася, що з плеєром все гаразд, вже не змогла б наздогнати Макса. Тоді вирішила зачекати вдома...

– Що ви тут без мене? – пролунало з коридору.

У кімнату залетіла Жучка, а за нею і її господар.

– Ну? І де ти був? – пішла в наступ Оля.

– Йому вже й так дісталося від Жу! – зауважила Марійка. – Що з нею?

– Про це потім, а зараз новини! – спішив щось повідомити Макс.

– І які ж вони? – Оля все ще говорила із сарказмом у голосі. – Поділися з нами.

– Я бачив Постать! – випалив новоприбулий.

– Де? – лише й спромоглися вимовити друзі.

– У парку, біля водограю. Жу аж туди добігла, – повідомив хлопчик.

– Оце-то крос! – мимоволі пожаліла друга Оля.

– Гнів на милість! – засміялася Марійка. – Скоро буде навпаки!

Лабрадор вмотився біля ніг свого господаря і скосив красномовний погляд через прочинені двері кухні на холодильник.

Вова впіймав цей погляд і побіг у кухню. Через кілька хвилин повернувся і простягнув Жу шматок сосиски, а друзям прихопив канапки з сиром. Опустився в крісло.

– І де ця Постать була? – поцікавився.

– Як не дивно, але біля магазинчика приколів. А чому вона там була, я не знаю, – зітхнув Макс. – А потім як у воду провалилась!

– Та-ак... Зада-ачка... – протягнув Вова.

Усі задумались, мов канули у не властиве для їхнього «космічного» гурту мовчання, що не заважало їм апетитно знищувати канапки.

* * *

Оля прокинулася вранці, вдягнулась, розчесала волосся і побігла вмиватися.

У ванній кімнаті Вова саме мив руки. Запримітивши сестру, хлопчик привітався та повідомив, що уже телефонувала Марійка, пропонувала зустрітися біля школи за півгодини до занять.

– Зараз же вісім двадцять! – вигукнула Оля. – Ми запізнюємось!

Дівчинка, розбризкуючи воду, нашвидкоруч вмила, побігла в кухню, схопила одну з булочок з маслом, дбайливо приготовлених мамою, згребла книги і зошити в наплічник. Похапцем взулася, накинула куртку, вискочила на сходи і звідти гукнула братові:

– Наздоганяй!

Але Вова догнав сестру лише біля хвіртки школи.

– Навіщо так летіти? – сердито запитав хлопчик.

Оля глянула на годинник, який у позолоченій оправі красувався на її руці.

– Ти що?! Вісім тридцять п’ять! Ми запізнилися на цілих п’ять хвилин!

– Лише ж на п’ять, – стенув плечима Вова.

– А тобі б краще, щоб на десять?! – в’їдливо запитала його сестра.

– О, привіт! – випірнула з-за їхніх спин Марійка.

Хлопчик багатозначно глянув на сестру. Але Оля «не помітила» того погляду.

– Які новини? – гарячувала вона.

– Зараз Макс підійде, тоді скажу.

Минали хвилини, а хлопця все не було. Діти нетерпляче тупцювали біля будівлі школи. Вова дістав мобільний і запропонував зателефонувати. Дівчата погодилися – зараз це був, напевно, чи не найкращий варіант. Хлопчик набрав номер друга і натиснув клавішу «Виклик».

Через кілька хвилин він вимкнув мобільний і поклав у кишеню.

– Не бере, – повідомив.

– Дивно. Може, з ним щось сталося? – припустила Оля.

– Ну, що зі мною може статися? – почувся знайомий голос.

* * *

– Які ж новини? – запитала Оля.

– Ну... – Марійка зам’ялась. – Е-е-е...

– Що?! – Оля втратила терпець.

– Словом... Пам'ятаєте, вчора Макс казав, що бачив Постать в парку? Ну, я теж.

– Що означає «я теж»?! – занепокоїлась Оля.

– Я теж бачила її... – тихим голосом повідомила Марійка.

– Де? – в унісон один одному запитали друзі.

– Вона...

– Швидше, уроки зараз розпочнуться! – нагадала, підганяючи подругу, Оля.

– Коли сиділа біля вікна і робила домашку, мене відволік шум, який долинав з двору, дитячий плач. Я підвелася зі стільця і побачила на гойдалці маленького хлопчика, який плакав, а поряд нашу особу. Швидко відчинила вікно і якомога гучніше запитала: «Що тобі від нього треба? Малий же плаче! Ти що, не бачиш?» Та незнайомиць лише підняв очі до рівня мого поверху, здивовано хмикнув і зневажливо запитав: «А тобі що до того? Ти ж не його сестра?» «Його...» – запевнила я швидко і так твердо, що сама мало в те не повірила. «Я його сестра», – додала ще твердіше. «Ну, добре», – знову хмикнув він і як дремене! Аж закуріло. Я швидко спустилася «з небес на землю», тобто, зі свого восьмого до того хлопчика. Скоро вияснилося, що незнайомиць все-таки свиснув у малого самокат. До речі, потерпілого звати Коля, – розповіла Марійка.

– Крадій! – стис кулаки Вова, він завжди виступав «за справедливість», особливо, якщо йшлося про хлопців.

– І це не перший випадок! – пригадала Марійка. – Ви читали свіжий номер «20 хвилин»?

Діти заперечно похитали головами і запитально

поглянули на подругу.

– Ну, так ось, – продовжили Марійка, – там написано таке, – дівчинка вийняла з наплічника газету: «У ніч з 20 на 21 квітня було вчинено напад на одну з квартир Києва. Її жителька повідомляє, що бачила людину в каптурі і довгому светрі. У темряві вона не розібрала, якого кольору був його (чи її) одяг. Незнайомець пройшов до шафи. Дещо взяв звідти і втік через вікно. Як запевняє хазяйка, бандит взяв лише дитячу іграшку – ведмедика». Ну, вам це нічого не нагадує?

– Нагадує! – здогадався Макс. – Він краде лише іграшки. Можливо, з дитячого магазину приколів у парку, скейт у Колі, тепер ще й цей ведмедик...

– А я до чого веду! – скрикнула Марійка.

– Щось дивно це, – почухав потилицю Вова.

Розділ II **Рішучі дії**

– Головне довідатися, навіщо йому ці всі іграшки, – роздумувала Марійка.

Діти знову зібралися разом із Жу в квартирі дівчинки. Уроки скінчилися, і тепер члени команди думали-гадали, що робити з Постаттю.

– У мене є план! – захопився Макс. – Якщо він вже заходив у магазин приколів, то очевидно, що зайде туди ще раз, і, згідно з моїм планом, ми можемо контролювати його покупки та місце знаходження.

– Повністю? – недовірливо запитав Вова.

– Так! – запевнив його друг. – Де працюють мої предки?

– Ну, в міліції... – хитнула головою Оля.

– Правильно, в міліції, – саяв карими очима Макс, – і з їх допомогою ми і знайдемо Постать!

– Це ж як? Не прохати ж їх слідкувати за Незнайомцем?! – скривилася Марійка.

– Я маю кращий план, – посміхнувся Макс. – Хтось із нас влаштується в ту крамницю підмінним продавцем на вечірній час, коли туди може навідатися наш покупець.

– Але звідки ми знаємо, що він саме ТУДИ навідається і саме надвечір? – знизала плечима Марійка.

– Тут у нас немає вибору! Ми тільки можемо здогадуватися, куди й коли він прийде, тому влаштуватися доведеться на довгенький термін, на тиждень, скажімо. Але далі мій план легкий і простий.

– Ну-ну, подивимось, – недовірливо глянув на друга Вова.

Але Оля недобре покосилась на брата, який враз згадав про її важкі, схожі на гирьки, кулаки, і йому перехотілося навіть розтуляти рота. А Макс тим часом продовжував виголошувати свій «геніальний план»:

– Для того, щоб мати з ним зв'язок, ми в одну з іграшок вкладемо мобільник з вимкненим звуком. А за допомогою міліцейського приладу зможемо контролювати його місцезнаходження!

– Максе, але ж Постать може захотіти не нашу іграшку, а зовсім іншу? – засумнівалася Оля.

– А той з нас, хто буде продавцем, зауважить, що саме ця іграшка рекомендована Міністерством охорони здоров'я України! Ми його переконаємо, і він візьме цю іграшку! А якщо ні, то хтось інший з нас влаштується в іншу крамницю, – не вгавав хлопчик.

– Гаразд, хто піде в магазин першим? – запитально обвела поглядом присутніх Марійка.

Зголосилися всі. Але було вирішено, що піде найвинахідливіший та схильний до артистизму. І на цю роль було обрано Марійку. Навіть Жу схвалила це рішення, голосно гавкнувши. Діти засміялись і вирішили зустрітися завтра за півгодини до початку занять, після чого розійшлися по домівках.

Але вони не врахували однієї дуже важливої деталі, і це ледь не зірвало задуманого.

* * *

Вранці, прокинувшись, Оля відразу пригадала вчорашню зустріч з друзями і зіскочила з постелі. Брат уже пішов!

Вона добігла до школи лише о восьмій сорок. Макс, Вова і Марійка вже були на місці.

– Чому так довго? – спитала її подруга. – Ти запізнилась на цілих десять хвилин!

– Пусте, – махнула рукою Оля, – просто дехто не розбудив!.. – дівчинка ображено і злостиво закусил губу.

Її брат відвернувся, аби не бачити цього вигляду білої-пухнастої ображеної «кицьки»: він уже і сам шкодував за свій невдалий жарт. «Краще не жартувати спросоння», – подумав.

– То які на сьогодні плани? – запитала Марійка.

– Спочатку уроки, потім усі в парк тебе на роботу влаштовувати! – усміхнувся Макс.

– Тоді пішли! – вже побіг до входу в школу Вова.

Друзі поспішили за ним. Сьогодні було шість уроків, які для дітей минули більш-менш без пригод,

окрім того, що у Вови вчителька мало не забрала черговий бестселер, якого той «ковтав» з-під парти. Добре, що Оля поцілила у вухо паперовою кулькою!

Після дзвінка друзі вибралися на вулицю і почали обговорювати і вдосконалювати план Макса, як спіймати Постать, і краще – на гарячому! Потім усі разом вирушили в парк, до магазинчиків. Під час обговорення було вирішено, що біля майбутнього тимчасового місця роботи Марійки друзі влаштують таку собі засідку і будуть увесь час спостерігати, що відбувається біля магазину. Коли подрузі знадобиться їхня поміч, вони будуть поруч і зможуть допомогти.

Отож провели Марійку до магазину, а самі розташувалися біля водограю і почали голосно щось обговорювати. Але все одно не зводили очей з крамниці, у дверях якої щойно зникла дівчина.

А в неї справи йшли набагато гірше. У той час, як її друзі їли солодку вату і пили «Фанту», вона силкувалася влаштуватися на роботу в цей магазинчик, але господар не хотів нікого брати собі в помічники!

– Ну, скільки тобі років? – суворо запитав продавець.

– Тринадцять, – затинаючись, відповіла Марійка.

– І ти хочеш, щоб я взяв тебе на роботу? Вона дуже складна, – відповів чоловік.

Дівчинка звела очі до люстри. «Теж мені складна!» – так подумала вона, але вголос сказала інше:

– Я зможу. Я певна.

– А звідки така впевненість? – недовірливо покосився на неї продавець.

– Я вже працювала в крамниці, – бовкнула, не думаючи.

Але цього їй не слід було казати, бо цими словами

вона викликала неабияке здивування та недовіру.

– То чому ти звідти пішла? Чи тебе вигнали? – продавець дуже пильно подивився на дівчинку.

Марійці треба було задіяти всі свої акторські здібності, і вона їх таки задіяла. Сама себе дивуючи, дівчинка будувала вежу з вигадок, трішки розбавляючи їх правдою. Її розповідь була такою:

– Мене звати Марія. Вдома я маю двох маленьких братиків та сестричку, якій три роки. Її звати Аня. Ми живемо в маленькому будиночку біля парку. Гроші заробляємо лише я та старший із братів Антон. Він працює тут, неподалік...

Дівчинка розповідала далі, все більше вражаючи продавця скрутністю свого становища. Вона «прикрасила» свій дім пошматованими простирadлами і кривим вікном, описуючи кожен дірочку на фіранках так, ніби справді там жила і бачила це все кожен день. Із кислим виглядом оповідала про ліжко, на якому вони вчотирьох спали.

Хвилини через десять продавець здався. Він показав Марійці магазинчик і сказав:

– Скоро обід, але залишати магазин без нагляду я не хочу. Це й буде твій перший день. Та, якщо щось зникне, я тебе з-під землі дістану.

– Гаразд, – відповіла вона сумирно.

* * *

Щойно продавець вийшов, як у крамницю увірвалися друзі: «Починаємо?» «Так», – відповіла Марійка, взявши до рук іграшку-ведмедика. Оля дістала з кишені манікюрні ножички. Проколола дірочку і розрізала тканину сантиметрів на п'ять. Запитально глянула на друзів.

– Мобільник отримаємо назад? – обережно запитав Вова.

Макс кивнув. Тоді брат Олі поклав свого «NOKIA» в розріз. Марійка дістала голку з ниткою і швиденько зашила проріз.

Щойно діти всадили іграшку на її законне місце, як двері розчинилися і до крамниці увійшов господар.

– Забув гаманець, – ніби виправдовуючись, повідомив Дік – так звали продавця.

Він був негром з синіми очима, прямим носом, сильними руками, який, до того ж, міг похвалитися високим зростом. Отож Дік пройшов до столика, взяв гаманець, скося глипнув на дітей і вийшов, пригадавши Марійці свою погрозу, що дістане її з-під землі, коли що.

Друзі переглянулися і почали чекати на прихід їхнього головного клієнта – Постаті.

Хвилин через двадцять Вова заявив, що зголоднів, і Оля вирішила іти з братом, пообіцявши принести тістечок та швидко повернутися. Ще через п'ять хвилин Макс сказав, що йому теж не завадило б пройтися по парку, подивитися, чи не з'явиться Постать. Заручився смаколиками і зник, як запевнив, ненадовго.

Марійка лишилася чекати на Постать сама. Вона розуміла, що всім не віриться у швидкий успіх задуманого.

Дівчинка сумно поглядала то на іграшку-ведмедика, то на двері, в яких мала б з'явитися Постать. Промінці сонця вигравали на стінах світлими плямами, відбитими різними вазами, дзеркалами та блискучими, ніби відполірованими, листками фікуса, що стояв у блакитному підвазоннику на вікні.

Марійка звела стомлені, похмурі очі на ведмедика – той спокійнісінько сидів на своєму місці і, здається, очікувально дивився на двері, які враз сіпнулись і відчинились – на порозі з'явився Незнайомець!

* * *

Він був таким самим і нітрохи не змінився в своєму одязі з того часу, коли вкрав у Колі самокат. А минуло вже три дні.

Марійка змусила себе поводитися спокійно. Постать настільки її драгувала, що дівчинка стиснула кулаки в кишенях легкої літньої жилетки.

– Може, щось підказати? – пересилиючи себе, запитала.

– Ні, дякую, – відповів Незнайомець.

Голос його був приємним і водночас настійливим! Це був голос хлопця. Але вже майже дорослого!

– Може, все-таки щось підказати? – стояла на своєму Марійка, наважившись глянути йому в обличчя, якого майже не було видно за червоним каптуром довгого светра.

– Ні! – різко відказав він, мотнувши головою, і з-під каптура вибився довгий кучер його волосся, але лише на мить, і знову сховався в светрі.

– Добре... – стенула плечима дівчинка.

Незнайомець походив по магазинчику і зупинився біля ведмедика, який щойно переніс «операцію» по «вживленню» мобільника.

– Скільки він коштує? – запитав.

– Там має бути написано, – ніби байдуже відповіла Марійка.

Незнайомець стягнув іграшку з полиці і рушив до

виходу, кинувши на стіл сто п'ятдесят гривень. Двері за ним зачинилися, а Марійка, чомусь ще й досі дивилася йому вслід і не розуміла, які відчуття панують у її серці – ненависть до цього нахабного любителя іграшок, зацікавлення таємничістю Незнайомця чи якесь інше, досі ще невідоме їй почуття?

Розділ III **Перші важливі провали**

Марійка вийшла з крамниці через кілька хвилин після повернення Діка. Вирішила піти додому, але тією алеєю, де не було павільйонів, а отже, вона не могла випадково зустріти друзів. Хотілося побути самій і обдумати сьогоднішній день, зустріч з Незнайомцем. Їй здавалося, що вона якимось інтуїтивно дізналася про нього щось важливе, можливо, головне. Але що саме? Треба було гарненько поміркувати на самоті. Друзі зараз були б недоречні. А завтра вона їм все розповість!

Але не так сталося, як хотілося.

Щойно прийшла додому, як помітила на полиці для взуття братові кеди. Марійка поспіхом зняла туфлі і побігла в кімнату. Так, вона не помилилась – за столом сидів Дмитро. Він широко посміхнувся. Сестра теж посміхнулась у відповідь. Хлопець встав і промовив, замість привітання:

– Де це ти була?

– І тобі привіт! – буркнула у відповідь.

– Я не знав, що ти вчишся в другу зміну, – удавано здивувався старший брат.

– Я просто гуляла, – вже лагідніше сказала Марійка.

– Тоді «просто» можеш допомогти мені з

вітрьильником? – благально звів очі на сестру брат.

Треба сказати, що він дуже захоплювався макетами кораблів, особливо вітрьильних.

– Гаразд, – згодилась сестра. – Що треба робити?

Дмитро витяг з пакета коробку, в якій був вітрьильник.

– Допоможи, будь ласка, прикріпити бушприт ось сюди. Ні, ні, сюди. Так, тепер тримай! Ага! Забери пальця. Так!

Скоро Марійка забула про Постать і поринула з головою в корабельну науку. Брат так цікаво розповідав про кораблі, що дівчинка заслухалася. Вони давно доклеїли і пофарбували корабель в золотистий колір, а тепер просто розмовляли. Точніше, говорив Дмитро, а Марійка уважно слухала. Їй вперше було так цікаво з братом.

Телефонували друзі. Дивувалися, що вона так швидко зникла. Шкодували, що Макс ще не дістав приладу для стеження. Але обіцяв, що буде на завтра.

Було ясно, що події в крамниці приколів їх просто шокували. Кинулись розпитувати.

– Все обговоримо вранці, – пообіцяла «героїня дня», яка ніяк не могла дати ради своїм думкам і почуттям.

– А смаколики твої Дік відмовився зберігати. Тож можеш вранці не снідати! – обнадіяли.

– Аякже! – посміхнулась Марійка, поринаючи в сон про загадкові події, нерозв'язні проблеми і голос, який чомусь западав у серце, наче музика, і все само собою ставало зрозумілим, але не перекладалося на слова.

* * *

Дівчинка пригадала все, ледь прокинувшись. Брат

тихо-мирно посапував у сусідній кімнаті. Вона було кинулась робити домашні завдання, але, коли глянула на циферблат годинника, її полишили всі надії встигнути. Марійка збирала наплічник, аж тут задзвенів мобільник.

– Алло!

– Привіт, це Макс, – почувся знайомий голос у слухавці.

Максим шкодував, що вони з Вовою та Олею залишили вчора «пост» без належного захисту – не продумали зазделегідь цього. Можливо, вдалося б простежити за любителем іграшок...

– Не переживай – усе, що не робиться, кажуть, на краще! – освітила усмішкою хмари своїх думок Марійка.

Тамуючи розгубленість, Макс повідомив:

– У нас НП!

– Чудово. Що на цей раз? – запитала Марійка, застеляючи диван.

– Вова і Оля переїжджають! – випалив друг.

– Як?! Куди?! – у дівчинки простирadlo випало з рук.

– Їхні батьки купують квартиру в якогось хлопця. Через кілька днів підуть до нотаріуса оформляти купівлю-продаж квартири...

(Повість не закінчена)

Орбіта Місяця

Фантастична повість

Рейс у космос

Вони жили в міжзоряних просторах, у міжчасів'ї – люди, тварини, які в космічних подорожах набули здатності говорити, і... андроїди. Все було і складно, і просто водночас, але кожна мить була наче зіткана з таємничості, загадковості. Здавалося, всесвіт, нарешті, сповнився сумнівів: чи не час відкривати таємниці?

Розділ I

Олена Мангліс, яка проходила практику з технічного обладнання космічних польотів, крутнулась на стільці, і той під'їхав до зовнішнього екрана номер три. Вона виглянула. Ну, все нормально. І що вони собі придумали, ніби скоро розпочнеться війна? Війна у міжзоряних просторах... У таке не хотілося вірити.

Сьогодні на чергуванні усе йшло за графіком. Екрани справні, роботи працюють, від діла не відволікаються (а якщо і відволікаються, то ненадовго), машини спокійно бурмотять, гуркочучи...

Дівчина під'їхала до іншого екрана. Робітники, не покладаючи рук, трудилися над новим винаходом лабораторії.

Вона знуджено почухала за вушком кота Салема, що сидів тут-таки, у неї на колінах. Він задоволено замуракотів, встав, потягнувся і, похитуючись зі сну, попростував до восьмого зовнішнього екрана, що

виходив на північну стіну корпусу. Там виднілась невисока фігурка напівлисого, чорнявого, в окулярах професора Міка Уїлдона. Він стрімко наближався до входу (в головних будівлях Місячного університету були вхідні двері з кожної сторони світу).

Салем незадоволено скривився і став чимось схожий на бульдога.

– Знову цей професор. Жити спокійно не дає! «Салеме, брись!», «Салеме, киш!», «Щоб я тебе не бачив тут більше, Салеме!» Одної-однісінької рибинки йому жаль! Ну, потягнув, подумаєш, всі коти такі! Ми ж вам не заважаємо, коли ви їсте оті свої овочі! – бурчав кіт.

За ним, справді, був грішок. Одного чудового (але не для вуалехвоста) дня Салем, поки професор не бачить, витягнув за хвостика рибку з круглого, наче глобус, акваріума – бач, розплавалася! Хап – і у вентиляційну трубу! А там уже зручненько вмостився і хрум-хрум, та й нема вуалехвоста. Правда, тоді в нього аж живіт заболів, так той вуалехвіст лаявся.

– Правду казали Васько з Ельвірою, не смачні ті акваріумні рибки, випечені і лаються багато, можуть ще й, чого доброго (не дай Бог, звичайно), плавником чи хвостом по морді дати. І ходи тоді мокрий, сохни. Адже Олена не завжди знайде вільну хвилинку взяти рушника до рук. Та й на чорному короткому хутрі це не так і видно... – муркотів пухнастик. – А ти сиди-терпи мокрий, чого доброго, ще й нежить заробиш!

Салем був чорний і лискучий, мав загострену вниз мордочку, а схожі на піку вуха робили його подібним до чортика з голубими, ледь зеленкуватими очима, що дивилися пронизливо, зверхньо і трохи саркастично.

Мік Уїлдон ще й тому недолюблював Салема, що

мав алергію на шерсть та пух. Тому кіт не палав бажанням з'являтися професорові на очі та й на ніс, що його чув, здається, за кілометр, навіть крізь стіни. З його алергією!

Олена зацікавлено підійшла до восьмого екрана. І справді, там виднівся професор, що стрімко наближався і скоро зник у зелених дверях корпусу.

Дівчинка перевела погляд на кота, потім, усміхнувшись, взяла його на руки, посадила на стілець і накрила поверх светром. Дістала із сумочки пляшечку і пшикнула вбік светра (Салем ледве стримався, щоб не чхнути). По кімнаті розлилися пахощі білого бузку.

Коли Мік Уїлдон буквально влетів у відділ нагляду, парфуми трохи вивітрились. Професор уже з порога поспішливо запитав:

– Як справи?

Олена різко підвелася і бадьорим голосом доповіла, показуючи на один з екранів:

– Чудово, сер! НЛО літають далеко, роботи не відволікаються, уже до ста скафандрів виштампували.

– Бачу! – голос цього невисокого чоловіка був би якраз для велетня. – А де ця... як її... а, де Вільсон?

– Піріта скоро буде! – пообіцяла Олена, сама в те не дуже вірячи.

– З'явиться, скажеш, щоб зайшла до мене. Є розмова.

– Добре, сер. Вибачте, а можна дізнатися, що за розмова? – обережно поцікавилася дівчина.

– Так, можете прийти разом з нею! – за професором зачинилися двері.

Салем вистромив голову з-під светра:

– Пішов? Ну, слава Богу! А то я вже був подумав, що задихнуся!

– Я все чую! Забери цього всюдисущого кота, Мангліс! – цього разу професор справді пішов, почувлися його лункі різкі кроки.

Олена стомлено впала на вільний стілець. Виявляється, тут ще зберігся специфічний запах білого бузку...

Розділ II

Олена Мангліс та Піріта Вільсон, також практикантка, працювали позмінно, але остання не дуже-то любила пунктуальність. Ось і зараз Олена сподівалася, що її напарниця прийде на чергування щонайпізніше годині о п'ятій вечора. Але де там! Піріта з'явилась аж на початку восьмої години. На питання «І де це ти ходила?!» вона лише майстерно відводила тему розмови в інше, безпечне для неї русло.

Пройшовши по довгому коридору, спустившись на два поверхи нижче, знову минувши коридор, дівчата, нарешті, дістались до кабінету професора. Постукали.

– Увійдіть!

Олена простягає руку і легенько натискає на ручку. Двері нечутно піддаються. Зору дівчат відкривається напівтемна кімната, освітлена лише по кутках чотирма світильниками. Навпроти дверей, вздовж стіни, тяглася недосяжно висока і довга шафа з різноманітними книгами, пляшечками, згортками, світлинами поверхні Місяця та міні-екранчиками.

На іншій стіні висів екран, схожий на ті, що їх так багато в кімнаті нагляду, де працює Олена, її подруга-колега Піріта та ще один хлопчак-практикант сімнадцяти років (він був старший за Олену на два роки, а за Піріту на рік) – Флоріан Батлер.

Посередині кабінету стояв стіл, поряд – шкіряне крісло, а на ньому, попри свій середній зріст, височів своєю гордою поставою професор.

– Е-е-е, професоре, е-е-е. Добридень, професоре, – Олена трішки розгубилась, бо кабінет Міка Уїлдона зазвичай мав інший вигляд. Був яскраво освітлений основною люстрою, навіть екран світився, а чотири світильники взагалі були вимкнені, пилом припадали на поличках шафи. Нині було все навпаки.

– Заходьте, – владним голосом запросив до кімнати її власник, – сідайте.

Піріта розмістилась у ще одному кріслі біля столу професора, а Олена – на стільці біля екрана. Уїлдон почав:

– Я, як ви знаєте, нещодавно тут розробив один проект космічного корабля. Його вже побудували, вийшов чудовий! Через два тижні він летить у перший свій політ. До екіпажу не вистачає трьох людей. Ви б згодніся?

– Звичайно! – в один голос звереснули дівчата.

– Чудово! Але в нас зламався екран, а запасний теж несправний, тому нам доведеться злітати в Марсіанський університет по них. Я з ними вже зв'язався, обіцялися виділити чотири екрани взамін на вісім скафандрів, – повідомив професор.

– Але ж чому вони не можуть до нас прилетіти? – запитала Піріта.

– Тому що всі кораблі в них, бачиш, зайняті, – пробурчав професор.

– Гарзд, коли вилітаємо? – поцікавилась Олена.

– Четвертого квітня.

– Спасибі, можна йти?

– Так. І ще одне, повідомите Батлеру цю новину і

скажете, щоб теж готувався, – сказав професор.

– Флоріан теж летить? Але ж..

– Ніяких «але ж»! Я казав: «Не вистачає трьох»! – перебив Мік Уїлдон.

– Повідомлю, професоре, – здалася Піріта і швидко зачинила за собою та подругою двері.

Розділ III

Олена з нетерпінням очікувала на цей день, четверте квітня. І не дивно, адже це мав бути день другого польоту її на Марс, а також першого – на абсолютно новому космічному кораблі. Вона, звичайно, побоювалась, що щось може піти не так, але конструктор запевняв, що все буде гаразд. Та ще й так це робив, що в будь-кого всі сумніви вивітрилися б з голови. Отож і Олена довго про це не думала.

Коли дівчинка розповіла про все коту, той негайно попросився теж летіти. Після кількох відмов вона перестала звертати на Салема увагу. Кіт неабияк образився і вирік, що на людей не варто витрачати свої сили і жити біля них (Салему було вже три роки, і всі їх він прожив то в космічних кораблях, то в наглядовому відділі; Ельвіра та Васько – теж коти – жили у відділі скафандрів). Кіт настільки образився, що почав громадити наклеп на наклеп на людей, а особливо на трійцю, що працювала позмінно в цьому кабінеті, хоча ті поганого слова про Салема не казали. Кіт пригадав якісь старі образи, прикрасивши їх новими, небувалими, і все це розповідав своїм друзям – Ельвірі та Васькові.

Дівчата повідомили про майбутню подорож Батлеру, і той готувався з ними.

Настав переддень вильоту. Олена зіскочила з ліжка,

розчесала пухнасті коси, не розтуляючи очей, машинально натягнула костюм, застебнула пряжку на смарагдовій спідниці. Поправила туфлі і, нарешті, розплющила очі. Її погляд упав на годинник.

– О! Шість тридцять! Моя зміна! – занервувала вона і швидко промчала коридором до ліфта.

На нього довелось очікувати кілька хвилин. Нарешті!

Олена захекано вбігла до кімнати нагляду. Там сидів, поживуючи канапку з котлетним паштетом, запеченим сиром і цибулею (рецепт, який придумав сам), Флоріан. Це був юнак доволі високий, чорнявий, з блакитними глибокими очима, густими чорними бровами, суворим малюнком вуст. Він вирізнявся своєю винахідливістю, звичкою доводити все до кінця, але й своїм невмінням оминати делікатні ситуації. Хлопець спокійно перевів погляд на новоприбулу:

– З’явилась?

– Ага! – сказала дівчина і сіла на стілець перед Флоріаном, поклавши сумочку собі на коліна.

З-під столу, солодко позіхаючи, виліз Салем. Ледве забачивши Олену сонними очима, кіт демонстративно відвернувся, стрибнув на інший стілець і там вмоствився, спиною до дівчини, всім своїм виглядом показуючи, як не радий її бачити.

– Та не звертай уваги, – махнув рукою Флоріан, – він уже два дні так поводитьсь!

– Угу! – знову невизначено відповіла подруга.

Салем невдоволено скосив око на Батлера:

– Розпатякався! Ай, розпатякався, – удавано солоденьким голосом промовив кіт, а потім мстиво додав: – Ось втечу у відділ скафандрів, будете знати! – і вийшов.

– Невелика втрата! – гукнув йому вслід Флоріан і, повернувшись до дівчини, захихотів.

Прийшла Піріта, і всі взялися до звичних обов'язків.

– Дев'ята сорок сім. Напевно, Салем усе-таки вирішив переселитися до своїх друзів, – якось похнюплено здвинула плечима Олена. – Він би мав уже прийти зголоднілий...

– Може, нову професорську рибку схопив, – припустив хлопець. – Я чув, що Мік Уїлдон завів іншу. Але вже не вуалехвоста. Скалярію, здається...

– Якщо щось, то ти про цю скалярію нічого не знаєш, – попередила Піріта. – А то я боюся, що й цій рибиці не пощастить!

Розділ IV

Олена прокинулася за півгодини до старту корабля і почала, зиркнувши на годинник, гарячково готуватися до відльоту.

За десять хвилин вона вже протискалася до містка, що вів на головну палубу. Космокорабель виглядав, як велика капсула з невеликими ілюмінаторами. Він вражав своїми розмірами. Дівчинка так і не розгледіла, на чому стояла та жовтувата «таблетка», – здається, на низенькій підставці.

Всередині було майже темно, лише слабо світили продовгуваті лампи, відкидаючи химерні світлі плями і сіючи морок на даліші відстані. На стінах виднілися картини, більше пейзажі. Кожні два-три метри вздовж коридору траплялися ілюмінатори, але зсередини вони не здавалися такими вже й маленькими. Увесь коридор був вистелений червоним килимом.

Нарешті, Олена знайшла свою кімнату: дві

картини, маленький диван, столик, стілець і чималий килим, міцна шафа.

Дівчинка впала на диван, кинувши наплічник у шафу. Глянула на стелю і враз помітила Беллу. Це була білка Флоріана, всюдисуща білка, яка сиділа на люстрі.

– Привіт, – лагідно привіталась Олена.

– Флоріан просив передати, що хоче побачити тебе в холі, – повідомило звірятко і зникло у вентиляційній трубі.

Дівчинка ще трохи полежала, дивлячись у стелю, поки, нарешті, не вирішила все-таки змилюститися над другом і піти до нього на зустріч у хол.

Щойно вийшовши в коридор, Олена відчула, що не сама в ньому. Різко повернувшись, вона побачила дівчину, яка сиділа на стільці біля столу і щось писала в ноутбучі. Це була не Піріта.

Олена підійшла трохи ближче до неї.

– Привіт.

Незнайомка здригнулась. Поспішно виключила і закрила комп'ютер, схопилась з місця, щось приховуючи за спиною.

– Привіт, – якось натягнуто відповіла вона.

– Як тебе звати? – спробувала посміхнутись Олена.

– Вуаліна, – відповіла та.

– А мене Олена, – відрекомендувалася і запитала, ніби знічев'я: – А що ти ховаєш за спиною?

Щось змінилося в очах Вуаліни, а її губи розпливлися в посмішці, якійсь хижій посмішці.

– Нічого! – відповіла вона, і губи стали на місце, набувши нормальної форми.

– Точно? – вагалася Олена.

– Точно! – відрубав андроїд (а це було саме так), і тон не допускав заперечень.

– Гаразд... Ну, тоді бувай! – сказала Олена, зробивши крок до своєї кімнати.

Побачивши не розібраний досі наплічник, що спокійнісінько собі спочивав на дні шафи, чомусь занервувала і, зітхнувши, почала порпатися в своїх речах: Флоріан зачекає, не вперше.

Розділ V

Свої обов'язки в спостережному блоці Олена виконувала якось ніби мимоволі і дивувалася цьому: чи то так впливав космос і неймовірна швидкість руху? А спілкування з подругою, Флоріаном, його білкою та Салемом, якого також взяли у подорож, навпаки, увиразнилося, і в ньому виявилось чимало загадкового, казкового, навіть химерного. До того ж, андроїди...

Вночі дівчинку розбудило шкряботіння об дверці шафи.

Простягнувши руку, Олена їх відчинила: в темряві засвітилися зелені круглі, як блюдця, очі Салема. Його хазяйка прихилила двері – вогні зникли. А натомість почувся буркотливий голос:

– Е-ей, обережніше, ти мені лапку трохи не прищемила!

– Доброї ночі! – сонно побажала Олена і заплющила очі.

Але заснути їй не вдалося. Як виявилось, кіт дуже неспокійно спить на кораблі. Через хвилину п'ять після того, як він усе-таки вмовстився, по кімнаті розляглося гучне хрюкання. Коли дівчинка вранці запитала, що то було, кіт ображено відповів, що вони, коти, так хрюпуть. Потім заліз назад у шафу і звідти не вилазив кілька днів, принаймні Олена так думала.

А Флоріан, виявляється, викликав її для того, щоб пересвідчитися, що в дівчинки все гаразд. Матінка знайшлася!

За декілька днів до вух Олени дійшло, що Салем створив ГПЛ із себе та Белли. Назва розшифровується як «Гурт Проти Людей». І зараз вони снували вентиляційними каналами, підслуховували і шукали на людей компромат. Але справи в них ішли дуже кепсько, якщо не сказати – взагалі і поруху не робили.

Піріта з Оленою цілими днями вивчали корабель. Виявилося, що, попри всю свою велич, він далеко не швидкохідний, і до мети, до Марса, було ще днів п'ять подорожі.

Подруги розуміли: ця мандрівка необхідна, щоб потім була змога вплинути на орбіту Місяця. Він тепер віддалявся від Землі неочікувано швидко. Зменшувалася його гравітація, і вода зникала в глибинах планети. Не хотілось вірити, але життя на Землі було під загрозою.

Олена готувалася до зустрічі з Пірітою. Вони хотіли, нарешті, побувати в бібліотеці космічного корабля. Флоріан її відвідував, і йому подобалось – уже третю книгу дочитує.

А чим, скажіть, дівчата гірші за хлопців?

– Ти вже зібралась? – заглянула в каюту подруга.

– Ага, майже! – відповіла Олена.

Піріта зайшла в кімнату і сіла на диван.

– Де Салем? Знову зі своїм ГПЛ? – поцікавилася вона.

– Мабуть, – здвигнула плечима Олена. – Переді мною він не звітує... і вже дві ночі не ночував в каюті! Пішли, я вже зібралась.

Дівчатка хвилин з п'ятнадцять розплутували дорогу до бібліотеки та губилися в десятках маленьких

чотирнадцять двадцять.

– Ночі, звичайно!

Салем зник, а Олена згадала, що їй, за графіком, пора в тренажерний зал андроїдів.

...І хто попридумував такі вузькі вентиляційні труби? Нормальна дівчина пролізти не може! Ой, правду казав Салем: «...зменшишся разів у три...». Але Олені доводилось зменшуватися щонайменше разів у шість... І таким чином влазити в трубу та переміщатися в ній.

Кіт був попереду, його хвіст метлявся перед очима, закриваючи більшу частину проходу, мало того, шерсть з того хвоста лізла в ніс і рот, доводилося відпльовуватися.

Але сказати, що Салем повз, не можна було аж ніяк: кіт ішов, гордо помахуючи хвостом і вигнувши спину, раз у раз підганяючи Олену.

Виявилось, що зібрання ГПЛ проводилося на перехресті коридорів.

З лівого боку перехрестя сиділа Белла, з правого – Піріта (вона відвернулась, тільки-но Олена з'явилася з-за повороту).

– Доброї ночі, пані і тварини, – сказав Салем з виглядом високоповажного пана. – Сьогодні в нас на порядку денному поведінка хазяїна панни Белли, містера Флоріана.

Олена вражено глянула на «пана» Салема: який «містер Флоріан»?

– Слово надається потерпілій панні Беллі. Прошу.

– Доброї ночі, пані й тварини. Мій хазяїн, містер Флоріан, зовсім про мене забув. Він постійно зникає кудись, напевно, у кімнату чотириста третю. Але я не знаю, хто там проживає, і тому потрібна допомога ГПЛ та вельмишановного пана Салема.

І т. д., і т. п. Салем і Белла по черзі висловлювали

свою думку. Деколи виступали Олена та Піріта.

Засідання тривало приблизно годину. І закінчилося ухвалою: поспостерігати за «містером» Флоріаном.

– На сьогодні зібрання завершено, але завтра, відразу після сніданку, ми знову зберемося тут, щоб уточнити, як втілити в життя наше спільне рішення. Добраніч, дорогі друзі. До завтра!

Оленка із задоволенням відзначила це «дорогі друзі».

Розділ VII

«Завтра» Олена заспала, ледь не пропустивши сніданок. Піріти в їдальні не було. Можливо, і через те, що Б-ло-н-ди-на на місці теж не було.

Скоро навідався Салем, почав підганяти. Отож спокійного сніданку не вийшло.

Після їжі в не дуже-то й велику трубу було лізти не зовсім комфортно.

Нарешті, почалося зібрання. Салем знову виголосив свою «обов'язкову» вступну промову, після чого виступила Белла з проханням що-небудь робити, бо в неї скоро лапки затечуть! Салем хотів було заперечити, але білки на місці вже не було. Олена подумки подякувала їй за це – вона не хотіла сидіти без діла надто довго.

Через кілька хвилин усі з ГПЛ уже стояли біля дверей Флоріанової каюти. Салем покликав Беллу подивитися, хто в кімнаті. Звірятко з'явилося і розповіло, що його хазяїн кудись відчайдушно збирається, пакуючи всі речі, які взяв у подорож!

Оскільки хлопець довго не виходив з каюти, керівник гурту розіслав Олену та Піріту по кімнатах,

пообіцявши, щойно Флоріан вийде, послати по дівчат білку. Але Вільсон відмовилася їти, сказавши, що в неї в кімнаті жахливий безлад, а вона не хоче псувати собі настрій.

Олена, проходячи мимо її номера, вирішила заради цікавості заглянути, і була вражена, побачивши, що там чисто, свіжо, пахуче і блискуче! «Можливо, вона зі мною в одному коридорі йти не хоче?!» – промайнула думка.

Діставшись дивана, Олена дозволила собі трішки повалятися на ньому з книгою, запхнувши подушку під лікті.

– Читаєш? – пролунало над вухом.

Дівчина перевернулась на спину, побачила Беллу.

– Роман? – білка нахилила книгу так, щоб можна було бачити назву. – Даси почитати?

– Ти вмієш читати?! – здивовано запитала Олена.

– Я багато чого вмію... – трохи ображено відгукнулась пухнаста.

– Вибач, я просто не знала, – знітилась дівчинка.

– Пішли, бо не наздоженемо Салема, Піріту і, звичайно, Флоріана! – нагадала білка.

– Ага! – на ходу застібаючи туфлі, відповіла Олена.

Слава Богу, що в трубу лізти не довелось, хоч Белла і казала, що то найкоротший шлях, але вони пішли коридорами. Аж дивно, як за такий короткий час Салем та Белла зуміли вивчити всі коридори та вентиляційні труби і навчилися безпомилково орієнтуватися в них!

Олена і Белла наздогнали іншу частину ГПЛ біля кафетерію.

– Він сам? – коротко запитала Олена.

Салем, замість відповіді, кивнув. Друзі взяли сторожку чатувати.

Флоріан підійшов до стійки і щось сказав бармену. Той згідно хитнув головою у відповідь, дістав з холодильника шоколадно-кокосове тістечко, подав Флоріану, потім налив... дві (!) склянки соку, кинув туди лід і встромив по парасольці. Батлер подякував, заплатив і сів за найближчий столик.

– Він, що, вип'є аж дві склянки соку? – запитала Олена.

– Можливо! – весело припустив Салем.

Белла хихикнула. Лише Піріта не подала жодних ознак здивування.

Раптом із другого входу зайшла... Вуаліна. Вона попрямувала прямо до столика Флоріана. А він їй посміхнувся і помахав рукою. Вуаліна теж посміхнулася, примощуючись на краєчок стільця. Хлопець пальцем присунув склянку до подруги, щось сказав, і обоє засміялися. Вуаліна зробила маленький ковток.

Олена вже хотіла була ввірватися до кафетерію, коли Салем поклав пазуристу лапу їй на сукню, і дівчина просто не змогла ризикувати улюбленим одягом. «Треба було одягти стандартний комплект!» – пошкодувала вона, а вголос сказала:

– А-ай!.. Ну!.. Салеме!..

– Що? – незворушно відгукнувся кіт.

– Що «що»?! Що робити, думайте! – нервувала дівчина.

Тим часом через другий вхід до кафетерію зайшов Мік Уїлдон. Вуаліна встала і зробила маленький реверанс. Щось сказав професор, Флоріан відповів. Мік пішов до стійки. Вуаліна чарівно посміхнулася до співрозмовника.

Олена безсило стиснула кулаки.

Нарешті, професор повернувся до столу, де сиділи

Флоріан з Вуаліною, сів біля останньої, навпроти хлопця, і обійняв її за плечі.

Олена аж рота прикрила від здивування.

– Ну?! – вимогливо запитала вона Салема.

– Доведеться зачекати, – спокійно відповів кіт. –

Ми не можемо звинувачувати лише за спілкування.

– А за посмішки?!

– А за посмішки і поготів!

– А власне, у чому ми його маємо звинувачувати? – нарешті, заговорила Піріта.

– У тому, що він не приділяє уваги своєму домашньому улюбленцю! – сказала Белла. – Ходить Бог знає де, про що той домашній улюбленець і не знає! І зараз ми можемо звинуватити в цьому ще й Вуаліну.

– За столиком троє! – нагадала Олена.

– Ну, професора ж не звинуватиш, – вочевидь, пошкодувала білка. – Бо на першій же марсіанській станції може висадити і скаже, що так і було! А господар і не вступиться, буде за своєю Вуаліною бігати, а вона йому посміхатиметься! – бурчало звірятко.

Олена знову перевела погляд на вікно кафетерію: всі троє мило спілкувалися; Флоріан щось говорив, жестикулюючи, а професор слухав та кивав. Ось хлопець невпевнено подивився на Вуаліну, та підбадьорливо усміхнулася, і він продовжив.

– Може, давайте я піду послухаю? – запропонувала Белла.

Салем дозволив:

– Ага...

Белла проскочила в двері з черговим відвідувачем.

Повернувшись, білка розповіла, що Вуаліна, можливо, хитрує, коли запрошує Флоріана зустрітися

сьогодні вночі, опівночі, в кафетерії.

– Вона каже, що «всі будуть тут»! Белла сіла і почала вмиватися, раз по раз позираючи на Салема.

– Ну, що ж, я думаю, що вночі нам сюди іти не потрібно всім. Крім Белли – вона єдина пролізе в щілину між дверима. Можна, звичайно, слухати і з вентиляційки, але лише білка зможе тривалий час лишатися непомітною, – Салем виразно подивився на Беллу.

Білка гордовито махнула пухнастим хвостом, схиливши голову набік.

– А вранці вона все розкаже нам, – продовжив Салем.

(Повість не закінчена)

Зміст

Переднє слово	3
Відгук на книгу О. Бурбело.....	4
Пам'яті юного таланту	6
Перемога під Синіми Водами (поема)	
Пролог. Свідчення очевидця.....	8
Розділ I. Під Торговицею	10
Розділ II. Коваль і султан	12
Розділ III. Новоприбулі	15
Розділ IV. Бій під Синіми водами.	
<i>Коваль і сокіл</i>	18
<i>У гаю</i>	20
<i>Стратегія славетного бою</i>	21
<i>Пророцтво</i>	23
Епілог	23
Авторські фотографії.....	25

Сонети

Сонет №1 Цирк.....	33
Сонет №2 Форзиція	34
Сонет №3 У країні фантазії.....	35
Сонет №4 Тмutorакань.....	36
Сонет №5 Море душі.....	37
Сонет №6 Тигрове море.....	38
Сонет №7 Сонет про сонет.....	39
Сонет №8 Стихія.....	40
Сонет №9 Мета.....	41
Сонет №10 Мова барвінкова.....	42
Сонет №11 Довіра.....	43

Секрет Постаті

Повість-детектив

Розділ I. Самі питання.....	87
Розділ II. Рішучі дії.....	96
Розділ III. Перші важливі провали.....	103

Орбіта місяця

Фантастична повість

Рейс у космос	106
Розділ I.....	106
Розділ II.....	109
Розділ III.....	111
Розділ IV.....	113
Розділ V.....	115
Розділ VI.....	117
Розділ VII.....	120

Літературно-художнє видання
Бурбело Олександра Сергіївна
Перемога під Синіми Водами

Поема, сонети, роман, повісті

Коректор Бевз Т.О.

Здано до складання: 29.04.2015 р.

Підписано до друку: 09.10.2015 р.

Формат 60х84/16. Папір крейдований.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.

Умовн. друк. арк.

Замовлення № _____.

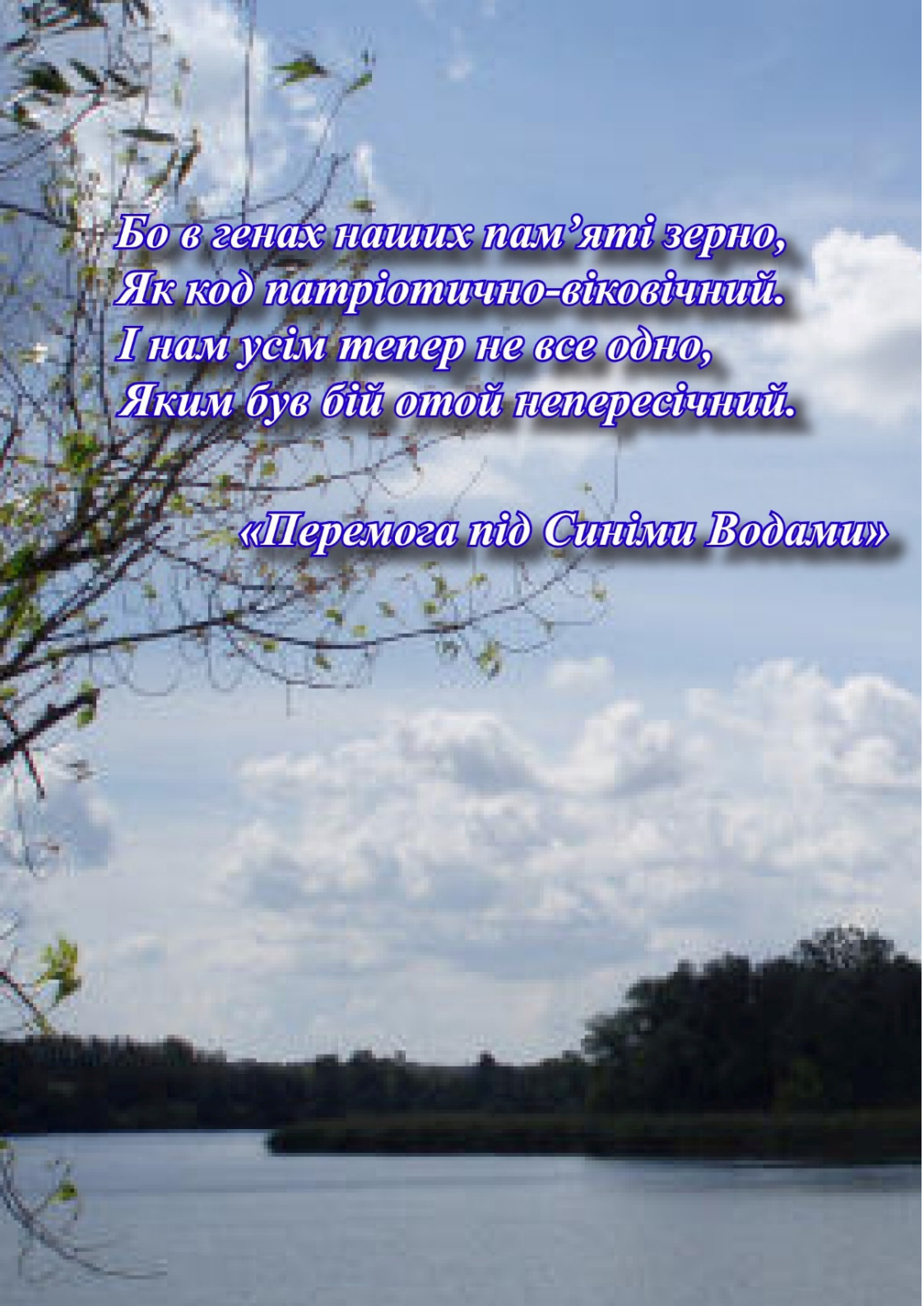
Тираж 1000 прим.

Віддруковано _____

1803

1803

*Бо в генах наших пам'яті зерно,
Як код патріотично-віковичний.
І нам усім тепер не все одно,
Яким був бій отой непересічний.*

«Перемога під Синіми Водами»